

Andrzej Brejnak

Hanna Babikowska

**„STYL” - Pilotażowy program
doskonalenia nauczycieli kształcenia
zawodowego**

Warszawa, 2013

Spis treści

Wstęp (informacja o projekcie)	5
1. Analiza potrzeb doskonalenia nauczycieli branży fryzjerskiej i kosmetycznej z uwzględnieniem roli kształcenia praktycznego.....	7
2. Kształcenie praktyczne w branży fryzjerskiej i kosmetycznej w świetle przepisów oświatowych	11
3. Organizacja kształcenia praktycznego w branży fryzjerskiej i kosmetycznej w Niemczech i Francji	21
4. Nabór nauczycieli do projektu, działania promocyjne	26
5. Przygotowanie praktyk krajowych	28
5.1 Regulamin	28
5.2 Programy praktyk dla różnych zawodów	32
5.3 Wybór miejsc odbywania praktyk krajowych	50
5.4 Rekrutacja uczestników	52
6. Przygotowanie praktyk zagranicznych	56
6.1. Programy praktyk zagranicznych	56
6.2. Wybór miejsc odbywania praktyk	72
7. Ewaluacja realizacji praktyk krajowych i zagranicznych	75
8. Wnioski i rekomendacje	81
9. Podsumowanie	83

Wstęp

Kształcenie zawodowe w branży fryzjerskiej i kosmetycznej oparte jest głównie na kształceniu umiejętności praktycznych. Efekt niewłaściwego przygotowania absolwenta do pracy w zawodach tych branży jest sprawdzany szybciej niż w innych. Uzyskanie właściwych efektów kształcenia w zawodowych szkołach fryzjerskich i kosmetycznych zależy od wielu czynników, ale przede wszystkim od jakości pracy nauczycieli. Wprowadzenie w 1996 roku do klasyfikacji zawodów szkolnych zawodu Technik usług fryzjerskich spowodowało pewną uciążliwość w zapewnieniu kadry nauczycielskiej do kształcenia teoretycznego, gdyż nie ma w Polsce studiów nadających tytuł magisterski w tym zawodzie. Kształcenie w zakresie przedmiotów teoretycznych w technikum powierzono więc nauczycielom posiadającym tytuł magistra w innych zawodach np. farmacji. Naturalnie ci nauczyciele nie mieli odpowiedniej praktyki w wykonywaniu zawodu fryzjer, czemu naprzeciw wychodzi realizowany przez nas projekt.

Niewystarczające przygotowanie nauczycieli kształcenia zawodowego, szczególnie praktycznego i niewielki ich udział w różnych formach doskonalenia dotyczy prawie wszystkich zawodów i przekłada się na kwalifikacje absolwentów. Niedostosowanie kwalifikacji absolwentów szkół zawodowych do potrzeb przedsiębiorców przyczynia się do wysokiej stopy bezrobocia wśród absolwentów (na koniec 2012r. – 25, 8%).

W projekcie „STYL - Pilotażowy program doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego” wzięło udział 258 nauczycieli przedmiotów zawodowych/instruktorów praktycznej nauki zawodu z ponad 80 szkół zawodowych, kształcących w zawodach fryzjer-514[01], technik usług fryzjerskich-514[02] i technik usług kosmetycznych-514[03].

Celem ogólnym projektu było opracowanie i wdrożenie (w okresie V 2011 r. - IX 2013 r.), we współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi kształcącymi w zawodach branży fryzjerskiej i kosmetycznej, pilotażowych programów praktyk w przedsiębiorstwach - dla 250 nauczycieli przedmiotów zawodowych/instruktorów praktycznej nauki zawodu.

CELE SZCZEGÓŁOWE PROJEKTU

1. Analiza rzeczywistych warunków pracy w firmach branży fryzjerskiej i kosmetycznej w oparciu o wypracowane programy praktyk przez 250 beneficjentów ostatecznych.
2. Aktualizacja wiedzy w zakresie zmian technologiczno-organizacyjnych w branży fryzjerskiej i kosmetycznej u 250 beneficjentów ostatecznych.
3. Podniesienie poziomu umiejętności prowadzenia zajęć kształcenia zawodowego uczniów szkół z branży fryzjerskiej i kosmetycznej i wykorzystanie ich w praktyce kształcenia zawodowego przez 250 beneficjentów ostatecznych.
4. Wypracowanie modelu organizacji praktyk dla nauczycieli przedmiotów zawodowych/instruktorów praktycznej nauki zawodu z branży fryzjerskiej i kosmetycznej poprzez zastosowanie rozwiązań sieciowych szkoła-przedsiębiorstwo i wsparcie ich wdrożenia.

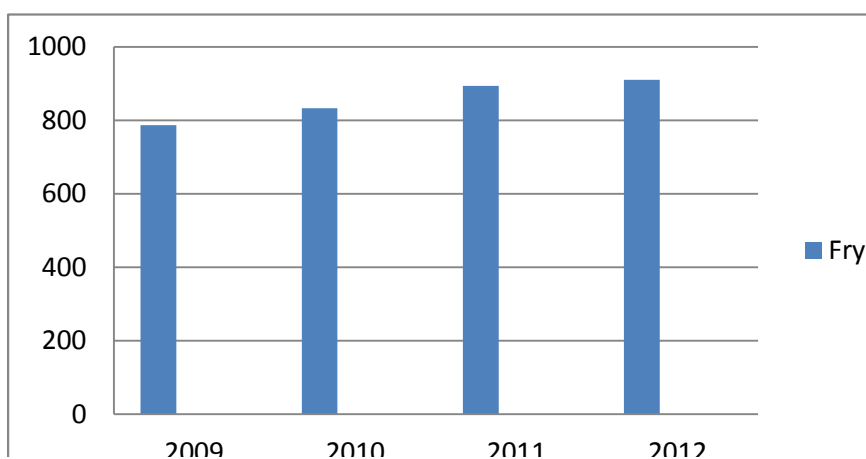
Praktyki u przedsiębiorców w ramach projektu odbywały się w Polsce – w różnej wielkości zakładach fryzjersko-kosmetycznych na terenie całego kraju oraz w Republice federalnej Niemiec i we Francji.

1. Analiza potrzeb doskonalenia nauczycieli branży fryzjerskiej i kosmetycznej z uwzględnieniem roli kształcenia praktycznego

Przygotowanie nauczycieli kształcenia zawodowego do realizacji rzeczywistych zadań zawodowych będzie tym lepsze, im bardziej proces kształcenia będzie zbliżony do rzeczywistej pracy zawodowej. Pozwoli to na zastosowanie w procesie kształcenia wykonywania przez uczniów ćwiczeń w warunkach jak najbardziej zbliżonych do tych, jakie spotkają w przyszłej pracy zawodowej. W przypadku braku dostatecznego przygotowania nauczyciela do realizacji rzeczywistych zadań zawodowych bardzo często przygotowanie zawodowe polega jedynie na opowiadaniu uczniom, jak wykonuje się poszczególne zadania zawodowe, nie zaś na demonstrowaniu określonych czynności i tych zadań. Wyraźnie jest to uwidocznione na egzaminach kwalifikacyjnych w zawodzie. W zawodzie technik usług fryzjerskich w roku szkolnym 2012/2013 do egzaminów przystąpiło 5954 absolwentów, z czego 4794 otrzymało dyplomy, co stanowi 81%. Ten dość dobry wynik uzyskali absolwenci zdając egzamin teoretyczny. Część praktyczna polegała na rozwiązaniu zadania na papierze.

Podczas realizacji projektu w istotny sposób zmieniły się akty prawne dotyczące szkolnictwa zawodowego, dlatego w drugim roku realizacji projektu uwzględnione zostały zmiany zapisane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach. Interesujący jest fakt, że liczba uczniów kształcących się w zawodach objętych projektem stale rośnie. Przyrost absolwentów

przystępujących do egzaminu kwalifikacyjnego w zawodzie fryzjer w ostatnich 4 latach obrazuje wykres na rys. nr 1.

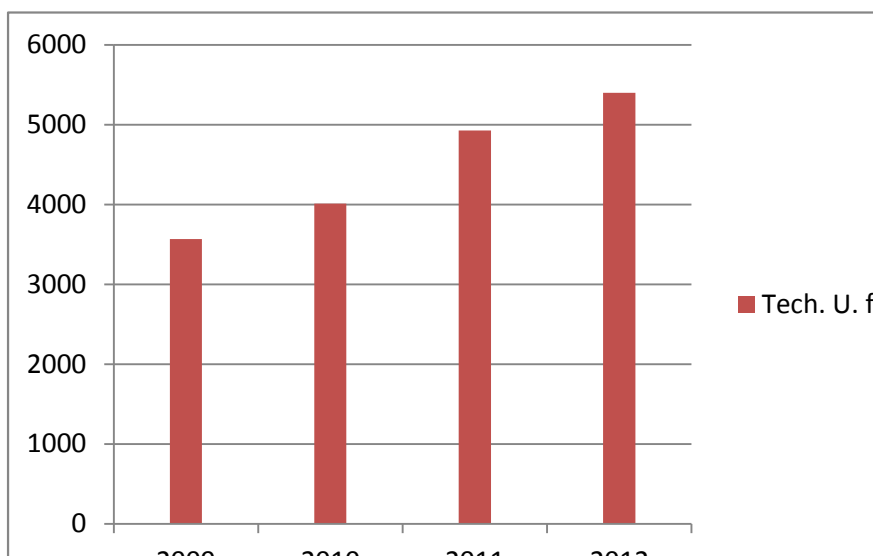

Rys. nr 1 – Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu kwalifikacyjnego w zawodzie fryzjer

Należy podkreślić, że liczba absolwentów przystępujących do egzaminu zawodowego w 2012 wyniosła 929 – co uplasowało ten zawód na 10 miejscu wśród 62 zawodów, w których kształci się na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

Prawie pięciokrotnie więcej uczniów kształci się w zawodzie technik usług fryzjerskich. Wzrost popularności tego zawodu obserwujemy od 2009 roku. Jeszcze w roku 2007 przystąpiło do egzaminu w tym zawodzie 1842 absolwentów, a w roku 2009 prawie dwukrotnie więcej – 3566 absolwentów. Od 2009 roku liczba absolwentów przystępujących do egzaminu zawodowego rośnie prawie proporcjonalnie średnio o 500 osób. W roku 2011 i 2012 liczba absolwentów przystępujących do egzaminu osiągnęła poziom klasyfikujący ten zawód na 10 miejscu wśród 108 zawodów nadających tytuł technika.

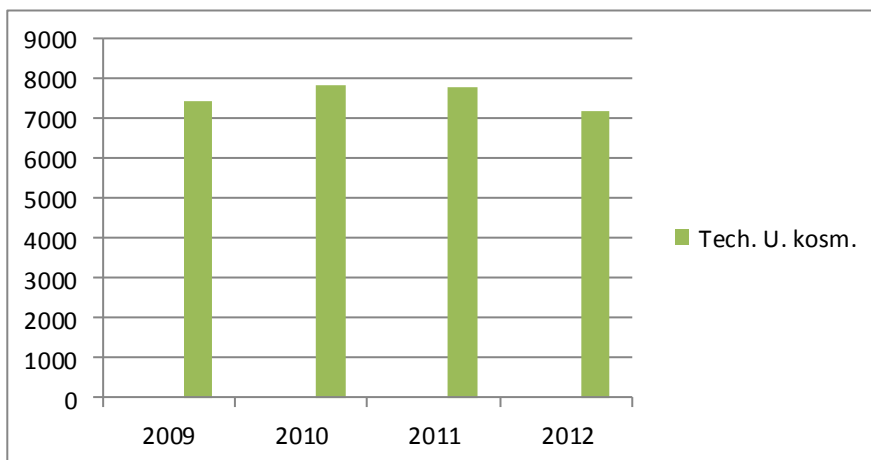
Liczby absolwentów w zawodzie technik usług fryzjerskich w ostatnich 4 latach obrazuje wykres na rys. nr 2.

Rys. nr 2 – Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu kwalifikacyjnego w zawodzie technik usług fryzjerskich

W zawodzie technik usług kosmetycznych od 2011 roku uczniów nieco ubywa, ale i tak jest ich dużo - w porównaniu z innymi zawodami. W 2011 roku do egzaminu zawodowego przystąpiło 7814 uczniów, co dało temu zawodowi 4 miejsce wśród 108 zawodów nadających tytuł technika.

Zmianę liczby absolwentów w zawodzie technik usług kosmetycznych pokazano na rys. nr 3

Rys. nr 3 – Absolwenci, którzy przystąpili do egzaminu kwalifikacyjnego w zawodzie technik usług kosmetycznych

Liczba uczniów uczęszczających do szkół w zawodach, których nauczyciele odbyli praktyki w przedsiębiorstwach - wg stanu w dniu 30 września 2012 roku wyniosła:

Fryzjer - 23 053 uczniów, w tym 21 683 dziewcząt,

Technik usług fryzjerskich - 21 954, w tym 21 127 dziewcząt,

Technik usług kosmetycznych - 36 765, w tym 36 236 dziewcząt.

W szkołach kształcących w zawodzie fryzjer zatrudnionych jest wielu nauczycieli praktycznej nauki zawodu o bardzo dobrych kwalifikacjach, nieco gorzej jest z nauczycielami teorii - szczególnie w zawodzie technik usług fryzjerskich gdyż, jak już wspomniano, nie ma w tym zawodzie kierunku studiów zawodowych. Przedmiotów teoretycznych uczą osoby wykształcone w innych, zbliżonych kierunkach i dla tych nauczycieli praktyka u przedsiębiorcy była szczególnie cenna.

2. Kształcenie praktyczne w branży fryzjerskiej i kosmetycznej w świetle przepisów oświatowych

W 2012 roku w istotny sposób zmieniła się koncepcja programowa kształcenia zawodowego w Polsce, a za tym akty prawne dotyczące szkolnictwa zawodowego. Dlatego też w drugim roku realizacji projektu uwzględnione zostały zmiany zapisane w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego oraz Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach. Nowa koncepcja programowa opiera się na wydzieleniu z treści kształcenia części wspólnych dla całego kształcenia zawodowego oraz części wspólnych dla wydzielonych grup zawodów. Zgodnie z tą koncepcją, w oparciu o klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, wskazano obszary kształcenia, do których są przypisane poszczególne zawody. Obszary kształcenia obejmują zawody pogrupowane pod względem wspólnych efektów kształcenia wymaganych do realizacji zadań zawodowych. Uwzględniając Polską Klasyfikację Działalności wyodrębniono 8 obszarów kształcenia:

- administracyjno-usługowy (A)
- budowlany (B)
- elektryczno-elektroniczny (E)
- mechaniczny i górniczo-hutniczy (M)
- rolniczo-leśny z ochroną środowiska (R)
- turystyczno-gastronomiczny (T)
- medyczno-społeczny (Z)

- artystyczny (S) ¹

Zawody: fryzjer, technik usług fryzjerskich i technik usług kosmetycznych znalazły się w obszarze administracyjno-usługowym „A”. We wszystkich trzech zawodach wydzielone zostały kwalifikacje zawodowe, i tak: w zawodzie fryzjer i technik usług fryzjerskich, jako wspólną kwalifikację wydzielono „*Wykonywanie zabiegów fryzjerskich - A.19*”. W zawodzie technik usług fryzjerskich wydzielono dodatkowo „*Projektowanie fryzur - A.23*”.

W zawodzie technik usług kosmetycznych wydzielono dwie kwalifikacje: „*Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy - A.61*” oraz „*Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp - A.62*”.

Spowodowało to zmianę programów praktyk - dostosowującą ich zakres do nowych efektów kształcenia wyszczególnionych w kwalifikacjach.

Koncepcja kształcenia wg nowych podstaw programowych polega na zebraniu efektów kształcenia na różnych poziomach ogólności. Analiza efektów kształcenia potrzebnych do wykonywania zadań zawodowych dała podzielić się na trzy grupy:

- efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów, do których należą zagadnienia z zakresu (BHP) - Bezpieczeństwo i higiena pracy, (PDG) - Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej, (JOZ) - Język obcy ukierunkowany zawodowo, (KPS). Kompetencje personalne i społeczne oraz (OMZ) - Organizacja pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na

¹ Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach

poziomie technika – wymagane w technikum i szkole policealnej);

- efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia administracyjno-usługowego PKZ(A.aa);
- efekty kształcenia właściwe dla poszczególnych zawodów.

Kształcenie praktyczne pojawia się głównie w efektach kształcenia właściwego dla poszczególnych zawodów. Na tę część kształcenia zaplanowano największą liczbę godzin - ponad 3 razy większą niż na ilość godzin przeznaczoną na efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów i efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia razem. Tak więc w nowej koncepcji programowej rola kształcenia praktycznego została wyraźnie wzmocniona.

Dla przykładu podajemy efekty kształcenia wspólne dla zawodów fryzjer i technik usług fryzjerskich w ramach obszarów kształcenia. Jest to wykaz umiejętności stanowiących podbudowę do kształcenia w tych zawodach. Są to efekty, dla uzyskania których nie jest konieczne kształcenie praktyczne.

Uczeń:

- 1) sporządza szkice i rysunki fryzur;
- 2) sporządza rysunki fryzur z zachowaniem proporcji i światłocienia;
- 3) rozróżnia typy budowy głowy i twarzy dzieci oraz osób dorosłych;
- 4) rozpoznaje rodzaje włosów ludzkich oraz określa ich właściwości;
- 5) charakteryzuje budowę i fizjologię włosów;
- 6) rozpoznaje uszkodzenia włosów;
- 7) charakteryzuje budowę i funkcje skóry;
- 8) rozróżnia zmiany chorobowe na skórze głowy;
- 9) charakteryzuje preparaty stosowane do zabiegów fryzjerskich;

10) rozpoznaje sprzęt stosowany do wykonywania zabiegów fryzjerskich;

11) rozpoznaje preparaty do wykonywania zabiegów fryzjerskich;

12) określa wyposażenie salonu fryzjerskiego;

13) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.²

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów oraz wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia administracyjno-usługowego - 250 godz.

W zawodzie technik usług fryzjerskich konieczne jest opanowanie dodatkowych umiejętności stanowiących podbudowę do kształcenia w tym zawodzie.

Uczeń:

1) charakteryzuje style fryzur minionych epok;

2) charakteryzuje współczesne style i rodzaje fryzur;

3) określa zasady projektowania fryzur;

4) charakteryzuje palety kolorystyczne stosowane we fryzjerstwie;

5) posługuje się dokumentacją techniczną;

6) sporządza kalkulacje kosztów świadczonych usług;

7) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

W tym etapie kształcenia mamy również efekty, do uzyskania których wystarczy kształcenie teoretyczne.

Kształcenie praktyczne w nowej podstawie programowej zaplanowane jest głównie w opisie zadań wykonywanych w ramach kwalifikacji.

² Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach

Wykonywanie zabiegów fryzjerskich - A.19

1. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych włosów
Uczeń:
 - 1) ocenia stan włosów i skóry głowy;
 - 2) dobiera metody i techniki pielęgnacji włosów i skóry głowy;
 - 3) organizuje stanowisko fryzjerskie do planowego zabiegu fryzjerskiego;
 - 4) określa wpływ preparatów pielęgnacyjnych na włosy i skórę głowy;
 - 5) dobiera preparaty do pielęgnacji włosów i skóry głowy;
 - 6) wykonuje czynności mycia włosów z zastosowaniem różnych metod i technik;
 - 7) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne włosów i skóry głowy;
 - 8) udziela porad z zakresu codziennej pielęgnacji włosów.
2. Strzyżenie włosów, formowanie fryzur i ondulowanie
Uczeń:
 - 1) określa indywidualne cechy urody klienta;
 - 2) przeprowadza rozmowę konsultacyjną z klientem;
 - 3) dobiera techniki, metody i sposoby strzyżenia włosów;
 - 4) dobiera sprzęt fryzjerski do wykonywania zabiegów strzyżenia;
 - 5) stosuje zasady podziału włosów na sekcje i separacje do określonej linii fryzury;
 - 6) ustala etapy strzyżenia;
 - 7) wykonuje strzyżenie włosów damskich, męskich i dziecięcych;
 - 8) wykonuje strzyżenie zarostu z uwzględnieniem kształtu twarzy klienta;
 - 9) określa przeciwwskazania do wykonania zabiegów ondulacji i prostowania chemicznego włosów;
 - 10) określa etapy ondulowania i prostowania chemicznego

- włosów;
- 11) dobiera techniki ondulowania i prostowania chemicznego włosów;
 - 12) dobiera preparaty fryzjerskie do wykonywania zabiegów ondulowania i prostowania wodnego oraz chemicznego;
 - 13) wykonuje zabiegi ondulowania i prostowania wodnego oraz chemicznego;
 - 14) określa sposoby korygowania błędów podczas strzyżenia i ondulowania włosów;
 - 15) dobiera preparaty do pielęgnacji włosów po chemicznych zabiegach fryzjerskich;
 - 16) wykonuje różne fryzury okolicznościowe;
 - 17) wykonuje zagęszczanie i przedłużanie włosów;
 - 18) określa przeciwwskazania do zabiegu zagęszczania i przedłużania włosów.
3. Zmiana koloru włosów
- Uczeń:
- 1) określa metody i techniki rozjaśniania i koloryzacji włosów;
 - 2) określa wpływ zabiegów rozjaśniania i koloryzacji włosów na strukturę i wygląd włosów;
 - 3) dobiera preparaty fryzjerskie do rozjaśniania i koloryzacji włosów;
 - 4) dobiera kolor włosów do cech indywidualnych urody oraz fryzury klienta;
 - 5) sporządza mieszaniny preparatów do rozjaśniania i koloryzacji włosów;
 - 6) dobiera techniki rozjaśniania i koloryzacji włosów;
 - 7) wykonuje zabiegi koloryzacji i rozjaśniania włosów;
 - 8) wykonuje korektę koloru.

Na osiągnięcie efektów kształcenia w ramach kwalifikacji wykonywanie zabiegów fryzjerskich przeznaczono 800 godz.

Podobny podział treści kształcenia występuje w nowej podstawie programowej dla zawodu technik usług kosmetycznych. Na osiągnięcie efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia administracyjno-usługowego przeznaczono 250 godz.; na pierwszą kwalifikację „*Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy - A.61*” zaplanowano 550 godz. i na drugą kwalifikację - „*Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp A.62*” również 550 godz.

Dla przykładu podajemy wykaz umiejętności PKZ(A.aa) stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie technik usług kosmetycznych.

Uczeń:

- 1) określa budowę anatomiczną oraz fizjologię skóry i jej przydatków;
- 2) rozpoznaje rodzaj skóry;
- 3) określa wpływ odżywiania człowieka na skórę i przydatki skórne;
- 4) określa wpływ czynników środowiskowych na stan zdrowia człowieka;
- 5) diagnozuje stan skóry i przydatków skórnych;
- 6) rozpoznaje zmiany patologiczne na skórze oraz przydatkach skórnych;
- 7) stosuje zasady profilaktyki chorób skóry;
- 8) rozpoznaje surowce kosmetyczne oraz określa ich zastosowanie;
- 9) rozpoznaje rodzaje preparatów kosmetycznych oraz określa ich zastosowanie;
- 10) określa zastosowanie związków chemicznych w preparatach kosmetycznych;
- 11) sporządza preparaty kosmetyczne zgodnie z recepturą;

- 12) charakteryzuje metody badań surowców i wyrobów kosmetycznych;
- 13) rozróżnia aparaty i urządzenia stosowane podczas wykonywania zabiegów kosmetycznych;
- 14) przestrzega przepisów sanitarno-epidemiologicznych obowiązujących w gabinecie kosmetycznym;
- 15) korzysta z różnych źródeł informacji dotyczących wykonywania zabiegów kosmetycznych;
- 16) przeprowadza wywiad z klientem;
- 17) stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań.

Spośród 17 wymienionych wyżej umiejętności tylko 3 są typowo praktyczne.

Podobnie jak w zawodach fryzjerskich najwięcej umiejętności praktycznych kształconych jest podczas realizacji kwalifikacji „*Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy A.61*”. Poniżej zamieszczamy listę umiejętności tej kwalifikacji.

Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych twarzy

Uczeń:

- 1) przeprowadza wywiad z klientem;
- 2) dobiera metody diagnozy stanu skóry twarzy, szyi i dekoltu;
- 3) ocenia stan skóry twarzy, szyi i dekoltu;
- 4) określa przeciwwskazania do wykonania określonych zabiegów pielęgnacyjnych twarzy, szyi i dekoltu;
- 5) przygotowuje klienta do określonego zabiegu pielęgnacyjnego twarzy, szyi i dekoltu;
- 6) dobiera metody i środki dezynfekcji i sterylizacji narzędzi przed planowanym zabiegiem pielęgnacyjnym;

- 7) przestrzega zasad aseptyki i antyseptyki podczas wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych;
- 8) dobiera metody i techniki wykonania określonych zabiegów pielęgnacyjnych twarzy, szyi i dekoltu;
- 9) dobiera preparaty kosmetyczne do wykonywania określonych zabiegów pielęgnacyjnych twarzy, szyi i dekoltu;
- 10) dobiera aparaturę, narzędzia i przybory do wykonywania określonych zabiegów pielęgnacyjnych twarzy, szyi i dekoltu;
- 11) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne twarzy, szyi i dekoltu zgodnie z postawioną diagnozą;
- 12) określa działanie czynników fizykalnych na organizm człowieka uwzględniając wskazania i przeciwwskazania do ich stosowania;
- 13) wykonuje zabiegi pielęgnacyjne z wykorzystaniem czynników fizykalnych;
- 14) udziela porad w zakresie pielęgnacji twarzy, szyi i dekoltu w warunkach domowych.

2. Wykonywanie zabiegów upiększających twarzy

Uczeń:

- 1) określa zasady korygowania kształtu i elementów twarzy;
- 2) przeprowadza analizę kolorystyczną typu urody klienta;
- 3) przygotowuje klienta do wykonywania określonych zabiegów upiększających twarzy;
- 4) dobiera metody i środki dezynfekcji i sterylizacji narzędzi przed planowanym zabiegiem upiększającym twarzy, szyi i dekoltu;
- 5) dobiera metody i techniki wykonania określonych zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekoltu;

- 6) dobiera i stosuje preparaty kosmetyczne do wykonania określonych zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekolту;
- 7) określa przeciwwskazania do wykonania określonych zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekolту;
- 8) dobiera aparaturę, narzędzia i przybory do wykonania określonych zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekolту;
- 9) wykonuje zabiegi upiększające twarzy, szyi i dekolту zgodnie z potrzebami klienta;
- 10) stosuje aparaturę specjalistyczną podczas wykonywania zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekolту;
- 11) udziela porad kosmetycznych w zakresie wykonywania zabiegów upiększających twarzy, szyi i dekolту w warunkach domowych.³

W zmienionej w 2012 roku podstawie programowej kształcenia w zawodach zdecydowanie podkreślona została rola kształcenia praktycznego poprzez zwiększoną liczbę godzin (np. w zawodzie technik usług kosmetycznych – aż do 1100 godzin).

³ Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach

3. Organizacja kształcenia praktycznego w branży fryzjerskiej i kosmetycznej w Niemczech i Francji

Republika Federalna Niemiec jest krajem związkowym i większość uregulowań prawnych dotyczących kształcenia zawodowego ustalana jest na poziomie landów. Kompetencje/kwalifikacje zawodowe opisywane są w dokumentach przygotowanych w celu kształcenia zawodowego - wówczas przyjmują formę podobną do polskich programów nauczania - lub w celu potwierdzania kwalifikacji zawodowych - poprzez standaryzowany egzamin.

W latach 90. XX wieku programy kształcenia zaczęły być definiowane w odniesieniu do dziedzin nauki (Lernfelder), a co się z tym wiąże - nastąpiło przyznanie większego znaczenia kompetencjom. Obecnie programy nauczania zawodowego są opisywane poprzez kompetencje działania zawodowego lub menedżerskie (Handlungskompetenz), kompetencje specjalistyczno-techniczne (Fachkompetenz), kompetencje osobiste (Personalkompetenz) oraz kompetencje społeczne (Sozialekompetenz).

Na poziomie centralnym Federalny Instytut Kształcenia Zawodowego (BIBB) opracował regulacje prawne dotyczące kształcenia zawodowego dla 350 uznanych przez Państwo zawodów. Dla każdego zawodu zestawione zostały:

- rozporządzenie dot. kształcenia/szkolenia – podpisane przez ministra właściwego dla danego zawodu,
- ramowy program nauczania – zatwierdzony na Konferencji Landowych Ministrów Edukacji/Kultury (Kultusministerkonferenz),
- Europass – opis świadectwa, gdzie opisane są warunki państwowe przeprowadzania egzaminu końcowego potwierdzającego kwalifikacje w danym zawodzie.

Ważną rolę w standaryzacji kompetencji odgrywają związki pracodawców – Izba Przemysłowo - Handlowa (IHK - Industrie- und Handelskammer) oraz Izba Rzemieślnicza (Handwerkskammer). Z inicjatywy Izby Przemysłowo - Handlowej powołany został instytut do opracowywania zadań egzaminacyjnych dla każdego zawodu na poziomie federalnym (PAL - Prüfungsaufgaben- und Lehrmittel-Entwicklungsstelle). Egzamin dla danego zawodu odbywa się w jednym terminie dla całych Niemiec, według zadań egzaminacyjnych opracowanych przez PAL. Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej, która niekiedy trwa nawet dwa dni.

W RFN w zawodzie fryzjer kształcenie odbywa się w szkołach 3-letnich zawodowych. W klasyfikacji zawodów nie figuruje zawód technik usług fryzjerskich. Zawód fryzjer wpisany jest też do rejestru zawodów na podstawie ustawy o rzemiośle (Handwerksordnung, HwO). Według tego dokumentu, aby zostać fryzjerem, trzeba odbyć trzyletni kurs zawodowy. W programie kursu, obok nauki cięcia, modelowania czy czesania włosów, zamieszczone są również umiejętności dotyczące obsługi klienta, wraz z fachowym doradztwem, a także wiedza z technik farbowania włosów, łączenia składników chemicznych czy dbania o skórę głowy. Kursanci uczą się przeprowadzać analizę struktury włosa i poznają podstawy kosmetyki. Kształcenie do zawodu fryzjera ma formę dualną (duales Ausbildungssystem), co oznacza, że uczęszczanie do szkoły zawodowej połączone jest z pracą w zakładzie fryzjerskim. Na zakończenie trzyletniego kursu zawodowego przystępuje się do egzaminu czeladniczego, ale już na koniec drugiego roku kursu należy zaliczyć pierwszy sprawdzian zawodowy.

Już jako uczeń, kształcący się w zawodzie fryzjer - otrzymuje zawodowe wynagrodzenie. Wynosi ono miesięcznie, (w zależności od landu) w pierwszym roku 230–320 euro, w drugim 240–410 euro, a w ostatnim – 320–480 euro (1,3–2 tys. zł). Pensja świeżo upieczonemu mistrza nożyczek wynosi przeciętnie 1 tys. euro (4,1 tys. zł).

W Niemczech jest ponad 78 tys. salonów fryzjerskich. Ale fryzjerów równie często spotkać można w hotelach, ośrodkach SPA, salonach piękności, na pływalniach i w klubach fitness. Od niedawna takie usługi prowadzą też niektóre niemieckie perfumerie – tutaj pracownik musi też umieć dobrać odpowiedni kosmetyk do rodzaju włosów klienta.

Pierwszym szczeblem wychowania i nauczania w systemie szkolnym **Francji** jest przedszkole. Przeznaczone jest ono dla dzieci w wieku 3–6 lat, przy czym jako jedyny system szkolny w państwach Unii Europejskiej dopuszcza przyjęcie do placówki dzieci 2-letnich. Kształcenie szkolne jest obowiązkowe w wieku od 6 do 16 lat i dzieli się na trzy etapy:

szkoła podstawowa – 6-11 r. życia, szkoła średnia I stopnia – 11-15 r. życia i pierwszy rok nauki w szkole średniej II stopnia – 11-15 r. życia. We Francji lekcje są najdłuższe w Europie i trwają 55 minut.

Po ukończeniu szkoły średniej I stopnia uczniowie mają do wyboru trzy następujące ścieżki kształcenia:

- kształcenie ogólne
- kształcenie techniczne
- kształcenie zawodowe

W 4-letnim liceum profilowanym, w którym można się uczyć w zakresie ogólnym lub zawodowym dla uczniów, którzy wybrali jedną z dwóch pierwszych ścieżek – kształcenie trwa trzy lata, po

czym następuje egzamin maturalny baccalauréat w zakresie kształcenia ogólnego i technicznego.

Po ukończeniu wspólnego dla wszystkich pierwszego, ukierunkowującego roku kształcenia, uczniowie wybierają rodzaj egzaminu maturalnego baccalauréat spośród trzech profili ogólnych (ekonomiczno - społecznego, humanistycznego lub ścisłego) lub ośmiu profili technicznych: nauki i technologie laboratoryjne (sciences et technologies du laboratoire), nauki i technologie zarządzania (sciences et technologies de la gestion), nauki i technologie zrównoważonego rozwoju, nauki i technologie projektowania i sztuk stosowanych, technologie zdrowia i nauk społecznych (sciences et technologies de la santé et du social, techniki muzyki i tańca (techniques de la musique et de la danse, hotelarstwo i catering, oraz agronomia i nauki i technologie dotyczące przyrody ożywionej.

Fryzjerstwo francuskie z rocznymi obrotami rządu 6 miliardów euro stanowi jedną z najbardziej rozpowszechnionych form działalności gospodarczej we Francji. Jeden salon przypada na 854 mieszkańców. Francuskie fryzjerstwo cieszy się od dawna wielkim uznaniem.

We francuskich szkołach zawodowych, publicznych i prywatnych w zawodzie fryzjer kształci się w każdym roku szkolnym 37000 młodych ludzi. Wiele z tych szkół nawiązało współpracę z zagranicą. Jakość francuskich szkół zawodowych i szkoleń zawodowych z zakresu fryzjerstwa jest powszechnie doceniana, zwłaszcza czteroletnie szkolenia dla początkujących, z możliwością dodatkowych jednorocznych kursów uzupełniających. W zawodzie fryzjer szczególnie rozpowszechnione jest kształcenie ustawiczne.

Absolwenci francuskich szkół fryzjerskich pracują na wszystkich kontynentach, w wielu krajach, którym bardzo zależy na

szkoleniach prowadzonych przez ekipy profesjonalistów. Międzynarodowe akademie i szkoły często zatrudniają Francuzów na stanowiskach dyrektorów artystycznych, francuskie fryzjerstwo cieszy się międzynarodową sławą.

Należy odnotować polskie wątki we fryzjerstwie francuskim, gdzie największą sławę zdobył Antoni Cierplikowski pseud. Antoine (ur. 24 grudnia 1884 w Sieradzu, zm. 5 lipca 1976 tamże) – fryzjer o międzynarodowej sławie, twórca nowych trendów w dziedzinie fryzjerstwa, a właściwie całej stylistyki kobiecej. Artysta i przyjaciel artystów, polityków i głów koronowanych, mecenas sztuki. Zwany "królem fryzjerów – fryzjerem królów".

4. Nabór nauczycieli do projektu, działania promocyjne

W celu pozyskania jak największej liczby nauczycieli do udziału w projekcie zastosowano szereg działań promocyjnych. Powstał pakiet narzędzi, który umożliwił bezpośrednie dotarcie do szkół zawodowych, techników, centrów kształcenia praktycznego.

Na potrzeby projektu jako jedno z narzędzi powstała dedykowana strona www projektu – www.projektstyl.pl oraz infolinia projektu. Strona internetowa pełniła funkcję zarówno rekrutacyjną, jak i promocyjną. Na stronie umieszczono opis projektu, opisano ścieżkę aplikacyjną do projektu, zamieszczono wzory dokumentów do pobrania, a także wszelkie dane kontaktowe do biura projektu. Natomiast dzięki „infolinii projektu” osoby zainteresowane udziałem w projekcie miały możliwość natychmiastowego kontaktu z biurem projektu i uzyskania bezpośredniej informacji. Linia telefoniczna była aktywna w „standardowych” godzinach pracy szkół, pięć dni w tygodniu.

Równolegle do strony www projektu oraz infolinii powstała baza teleadresowa szkół i innych placówek kształcących w zawodach fryzjer, technik usług fryzjerskich oraz technik usług kosmetycznych. Celem przekazania podstawowych informacji i wzbudzenia zainteresowania projektem, do szkół został wysłany pakiet informacyjno – promocyjny oraz Zaproszenie do uczestnictwa w projekcie. Pakiet zawierał podstawowe informacje na temat realizowanego przedsięwzięcia, jego celach, a także opisywał korzyści płynące z uczestnictwa w praktykach. Do pakietu dołączona została „Wstępna deklaracja udziału szkoły w projekcie” do wypełnienia przez Dyrektora szkoły oraz

„Formularz zgłoszeniowy” do projektu do wypełnienia przez nauczycieli i instruktorów.

Pakiet informacyjno-promocyjny został wysłany do wszystkich adresatów pocztą tradycyjną oraz drogą elektroniczną. Bezpośrednio po dokonaniu wysyłki, celem potwierdzenia otrzymania korespondencji przez szkoły, przeprowadzono działania telemarketingowe.

Rekrutacja do projektu była również wsparta przez ogłoszenia prasowe, które ukazywały się w 4 edycjach w gazetach branżowych min. w „Głosie Nauczycielskim” oraz „Echo miasta”, na stronach branżowych. Zamieszczenie ogłoszeń w pismach typowo branżowych miało zagwarantować dotarcie do ścisłego grona odbiorców tj. nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów.

Równolegle do działań telemarketingowych pracę rozpoczął również Specjalista ds. promocji i rekrutacji, który przez swoje wizyty w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego bezpośrednio promował projekt. Podczas takich wizyt zainteresowani projektem nauczyciele mieli możliwość zadania dodatkowych pytań oraz uzyskania niezbędnych informacji o projekcie.

Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi oznakowania projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na wszystkich materiałach merytorycznych, informacyjno-promocyjnych i biurowych zamieszczone zostały informacje i właściwe oznakowanie o współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Społecznego.

5. Przygotowanie praktyk krajowych

5.1. Regulamin

W ramach projektu opracowano regulamin projektu, którego celem było określenie warunków uczestnictwa w projekcie, zasad organizacji praktyk oraz praw i obowiązków uczestników projektu. Każdy uczestnik projektu zobowiązany był do zapoznania się z regulaminem projektu, co uczestnicy projektu poświadczali złożeniem podpisu.

Treść projektowego regulaminu przedstawiona została poniżej:

REGULAMIN PROJEKTU „STYL – pilotażowy program doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego”

§ 1 INFORMACJE OGÓLNE

1. Przedmiotem Regulaminu jest określenie warunków uczestnictwa w projekcie „STYL – pilotażowy program doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego”, organizacji praktyk oraz praw i obowiązków uczestników projektu. Każda osoba wyrażająca chęć udziału w Projekcie zobowiązana jest do zapoznania się z treścią niniejszego regulaminu.
2. Projekt realizowany jest przez firmę WYG International Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Marynarska 15, 02-674 Warszawa.
3. Projekt realizowany jest w ramach Priorytetu III. Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.4. Otwartość systemu

edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie, Poddziałanie 3.4.3. Upowszechnienie uczenie się przez całe życie – projekty konkursowe.

4. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie, we współpracy z przedsiębiorcami i szkołami zawodowymi kształcącymi w zawodach związanych z nauką zawodu fryzjer, technik usług fryzjerskich oraz technik usług kosmetycznych, pilotażowych programów praktyk w przedsiębiorstwach, dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

§ 2

REKRUTACJA

1. Rekrutacja uczestników projektu trwa od 01.05.2011 r. do 31.05.2013 r.
2. Rekrutacja odbywa się zgodnie z zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.
3. Pierwszeństwo w dostępie do projektu mają osoby po 45 roku życia.
4. Projekt jest przeznaczony dla nauczycieli przedmiotów zawodowych/ instruktorów praktycznej nauki zawodu (kobiet i mężczyzn), kształcących w zawodach:
 - Fryzjer,
 - Technik usług fryzjerskich,
 - Technik usług kosmetycznych.
5. W Projekcie mogą brać udział tylko osoby, które nie prowadzą działalności gospodarczej.
6. Podstawą przyjęcia zgłoszenia osoby do projektu jest przekazanie realizatorowi projektu wypełnionej w całości i poświadczonej własnoręcznym podpisem *ANKIETY REKRUTACYJNO-DIAGNOSTYCZNEJ*.

7. Osoba staje się uczestnikiem projektu z chwilą podpisania *DEKLARACJI UCZESTNICTWA W PROJEKCIE*.

§ 3 WSPARCIE

Projekt zakłada realizację następujących form wsparcia:

1. Praktyki krajowe – Uczestnicy wezmą udział w 60 godzinnych praktykach w zakładach oferujących usługi związane z zawodem, w którym realizują proces kształcenia. Każdemu uczestnikowi praktyk krajowych przysługiwać będą:
 - wsparcie opiekuna w firmach, w których będą odbywały się praktyki,
 - zakwaterowanie i całodzienne wyżywienie,
 - ubezpieczenie NNW.

2. Praktyki zagraniczne – Uczestnicy wezmą udział w 5 dniowych praktykach zagranicznych w przedsiębiorstwach i instytucjach realizujących praktyczne kształcenie zawodowe. Każdemu uczestnikowi praktyk zagranicznych przysługiwać będą:
 - diety pobytowe wpłacane zgodnie z Rozp. MPiPS z dn. 19.12.2002r. (Dz. U. z 2002r., nr 236 poz. 1991 z późn. zm.),
 - wsparcie opiekuna z firmy zagranicznej podczas odbywania praktyk,
 - wsparcie polskiego opiekuna merytorycznego podczas odbywania praktyk,
 - usługa tłumacza w czasie zajęć,
 - przejazd autokarem,

- noclegi podczas pobytu zagranicą,
- ubezpieczenie NNW.

§ 4

KOSZT UDZIAŁU W PROJEKCIE

1. Udział w projekcie jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
2. Uczestnik projektu nie ponosi żadnych opłat z tytułu przystąpienia do projektu.
3. Uczestnik projektu nie ponosi żadnych opłat z tytułu odbywania praktyki.

§ 5

OBOWIĄZKI I PRAWA UCZESTNIKÓW PROJEKTU

1. Uczestnik projektu zobowiązany jest do wypełniania i/lub poświadczania własnoręcznym podpisem wszelkiej dokumentacji projektowej przedłożonej mu przez Realizatora projektu, w tym: ankiet oceny, ankiet ewaluacyjnych, list obecności, dokumentów poświadczających otrzymanie usług i świadczeń i innych.
2. Uczestnik projektu zobowiązany jest do wzięcia udziału w badaniu CATI po zakończeniu udziału w praktykach.
3. Uczestnik projektu zobowiązany jest do obecności w każdym dniu realizacji wsparcia, którym został objęty w ramach projektu.
4. Uczestnik projektu, który ukończy praktyki zawodowe krajowe i zagraniczne, otrzyma zaświadczenie ukończenia praktyk zawodowych.

5. Uczestnik projektu zobowiązany jest do przestrzegania zasad BHP oraz zasad organizacji pracy obowiązujących na terenie zakładu w którym odbywa praktyki.
6. Na terenie zakładu uczestnik ponosi pełną odpowiedzialność za ewentualne zniszczenia spowodowane przez niego.
7. W przypadku rezygnacji z uczestnictwa w projekcie przed rozpoczęciem praktyk zawodowych Uczestnik zobowiązuje się dostarczyć informacje o tym fakcie osobiście, telefonicznie, bądź za pośrednictwem poczty elektronicznej.
8. Rezygnacja z udziału w projekcie po rozpoczęciu praktyk możliwa jest tylko i wyłącznie w uzasadnionych przypadkach i następuje poprzez złożenie pisemnego oświadczenia.

§ 6

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Sprawy nieuregulowane niniejszym regulaminem rozstrzygane są przez Realizatora projektu w oparciu o wytyczne dla instytucji biorących udział we wdrażaniu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
2. Powyższy regulamin projektu wchodzi w życie z dniem 01.05.2011r.i obowiązuje przez okres realizacji projektu.

5.2. Programy praktyk

Programy praktyk krajowych zostały opracowane czerwcu 2011 r.

W końcu 2011 r. zmodyfikowane zostały akty prawne dotyczące reformy szkolnictwa zawodowego. W następstwie tego programy praktyk zostały zmienione, z uwzględnieniem nowej klasyfikacji

zawodów - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r., poz. 7) oraz nowej podstawy programowej kształcenia w zawodzie - Rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r., poz. 184).

Programy praktyk powstały, aby dać nauczycielom możliwość zaobserwowania w praktyce jakie są aktualnie oczekiwane umiejętności absolwentów szkół zawodowych.

Różnice pomiędzy zawartością programów nauczania realizowanych w szkołach zawodowych, a oczekiwaniami i wymaganiami kwalifikacyjnymi pracodawców wynikają przede wszystkim z tempa rozwoju technologii związanych z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą.

Jednym z celów praktyk nauczycieli odbywanych u pracodawców jest uzyskanie informacji w jakim stopniu realizowane w szkołach programy kształcenia zawodowego są adekwatne do obecnych wymagań pracodawców. Te informacje są niezbędne dla dostosowania przygotowania absolwentów szkół zawodowych do podjęcia zatrudnienia, z uwzględnieniem zróżnicowania występującego w tym zakresie. Najskuteczniejszą drogą do realizacji tego celu jest nawiązanie współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami prowadzącymi swoją działalność w tym samym regionie. Odbywanie praktyk zawodowych u pracodawców będzie również ważnym elementem procesu doskonalenia zawodowego nauczycieli.

Poniżej przedstawiamy zmodyfikowane programy praktyk krajowych dla dwóch z zawodów w którym odbywały się praktyki dla nauczycieli/ nauczycielek i instruktorów/instruktoerek.

Zawód: **FRYZJER**
symbol cyfrowy **514[01]**

Program praktyk nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego

I. Postanowienia ogólne

1. Podstawą opracowania programu są:
 - podstawa programowa kształcenia w zawodzie fryzjer (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2010 r.);
 - projekt Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, które wejdzie w życie z dniem 1 września 2012 r., wg której w zawodzie fryzjer będzie możliwość potwierdzania jednej kwalifikacji: Wykonywanie zabiegów fryzjerskich,
 - programy nauczania w zawodzie fryzjer,
 - Krajowy Standard Kwalifikacji Zawodowych,
 - Informator MEN - Kształcenie zawodowe i ustawiczne, opublikowany w 2010 roku, gdzie podane są nowe tendencje i kierunki związane z dostosowywaniem kształcenia zawodowego do zmieniających się potrzeb rynkowych.
2. Uczestnikami praktyk są nauczyciele i instruktorzy kształcenia zawodowego w szkołach kształcących w zawodzie fryzjer, zakwalifikowani i skierowani na praktyki przez WYG International Sp. z o.o.

3. Praktyki odbywają się na podstawie porozumienia o prowadzeniu praktyk, zawartego pomiędzy WYG International Sp. z o.o. a wybranymi przedsiębiorstwami świadczącymi usługi o wysokim standardzie w zakresie usług fryzjerskich. Wybrane przedsiębiorstwa zwane dalej będą „zakładami pracy”.

II. Cele praktyk

W Standardzie Kwalifikacji Zawodowych dla zawodu fryzjer wymienia się 13 zadań zawodowych:

1. Rozpoznawanie i charakteryzowanie rodzaju skóry i włosów.
2. Projektowanie fryzur i zarostu.
3. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych włosów i zarostu.
4. Czesanie i stylizacja fryzur.
5. Wykonywanie strzyżenia.
6. Wykonywanie zabiegów trwałego ondulowania.
7. Farbowanie lub rozjaśnianie włosów, odrostów oraz zarostu.
8. Wykonywanie i pielęgnacja wyrobów perukarskich.
9. Organizowanie salonu fryzjerskiego i stanowiska pracy zgodnie z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
10. Nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów zawodowych w usługach fryzjerskich.

11. Prowadzenie dokumentacji związanej z funkcjonowaniem salonu fryzjerskiego.
12. Promowanie salonu fryzjerskiego.
13. Ocenianie poprawności i estetyki wykonywanych usług fryzjerskich.

Celem praktyk nauczycielskich jest bliższe rozpoznanie potrzeb i wymagań rynku usług fryzjerskich w zakresie kwalifikacji pracowników, szczególnie ich umiejętności praktycznych.

W czasie praktyk uczestnik powinien zapoznać się, przeanalizować oraz uczestniczyć w poniższych obszarach działalności zakładu:

- poznanie specyfiki i struktury działania konkretnego zakładu fryzjerskiego, z uwzględnieniem wielkości zakładu i zależnych od tego stanowisk pracy;
- obserwacja umiejętności aktualnie wymaganych od absolwentów szkoły kształcącej w zawodzie fryzjer (poza umiejętnościami manualnymi – m.in. umiejętność nawiązywania dobrego kontaktu z klientem, posługiwanie się słownictwem branżowym);
- doskonalenie praktycznych umiejętności branżowych w korelacji z wiedzą teoretyczną przekazywaną młodzieży podczas zajęć z zakresu usług fryzjerskich, przede wszystkim dotyczących: najnowszych środków do pielęgnacji włosów, zasad higieny, projektowania fryzur;
- doskonalenie warsztatu zawodowego poprzez zdobywanie nowych umiejętności dotyczących nowinek technologicznych;
- praktyczne poznanie urządzeń niezbędnych dla sprawnego funkcjonowaniu danego zakładu pracy;
- nawiązywanie nowych kontaktów zawodowych poprzez praktyczne angażowanie się w funkcjonowanie danego zakładu pracy;

- zapoznanie się z dokumentacją branżową niezbędną przy funkcjonowaniu danego zakładu pracy;
- poznanie zasad promocji i reklamy prowadzonego przez dany zakład pracy - w celu pozyskania i utrzymania klientów;
- poznanie oczekiwań pracodawców w stosunku do młodzieży podejmującej praktykę, staż czy pracę zawodową w danym zakładzie pracy.

III. Organizacja i przebieg praktyk

Organizacja praktyk powinna umożliwić nauczycielom bezpośrednio uczestniczenie w działalności zakładu w zakresie różnych prac wynikających ze stosowanej w nim technologii i organizacji pracy - w celu analizy treści i metod kształcenia w szkole, ściślej dostosowujących absolwenta do wymagań obecnego rynku pracy.

Praktyka powinna trwać przez 10 dni po 6 godzin dziennie.

Nauczyciele kształcenia zawodowego i instruktorzy kształcenia zawodowego odbywający praktykę mają-wyznaczonego z ramienia zakładu pracy opiekuna, który organizuje zajęcia.

Przebieg praktyk

1. dzień

- Zapoznanie z zakładem, strukturą organizacyjną, zakresem i skalą jego działalności, stanem zatrudnienia oraz podstawowymi wskaźnikami ekonomicznymi.
- Obejrzenie stosowanych w zakładzie branżowych urządzeń.
- Szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.
- Zapoznanie się ze standardami obsługi klienta oraz standardami jakości obowiązującymi w zakładzie.

- Pozyskanie informacji na temat promocji i reklamy prowadzonych przez zakład pracy.
- Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

2. dzień

Pozyskanie informacji o nowościach z dziedziny środków stosowanych do farbowania, rozjaśniania włosów i ondulowania.

Uczestniczenie w pracach dotyczących pielęgnowania włosów:

- przyjęcie klienta – ustalenie zakresu usługi;
- wykonanie diagnozy stanu skóry i włosów;
- dobieranie odpowiednich materiałów do stanu włosów;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegów pielęgnacyjnych;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu ondulowania nietrwałego włosów (ondulacja wodna).

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

3. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących czesania włosów:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu form dających efekt zmniejszonej objętości włosów;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu form dających efekt zwiększonej objętości włosów;
- wykonanie lub asystowanie przy formowaniu fryzury w stylu klasycznym, sportowym lub awangardowym.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

4. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących czesania włosów:

- wykonanie lub asystowanie przy formowaniu fryzur wieczorowych;

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu fryzur męskich.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

5. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących trwałego odkształcania włosów:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu trwałej ondulacji chemicznej różnymi technikami.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

6. dzień

Poznanie sposobów doboru fryzur.

Uczestniczenie w pracach dotyczących doboru fryzury:

- dobór fryzury (ze względu na oczekiwania klienta, wiek, okoliczność);
- projektowanie fryzury - ustalanie zakresu usługi.

Uczestniczenie w pracach dotyczących strzyżenia włosów:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu strzyżenia z zastosowaniem różnych technik.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

7. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących doboru fryzury i kolorystyki:

- asystowanie przy doborze fryzury i jej koloru (ze względu na oczekiwania klienta, wiek, okoliczność);
- uczestniczenie w projektowanie fryzury z uwzględnieniem jej formy i koloru;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu farbowania całego porostu włosów.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

8. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących kształtowania fryzury i jej kolorystyki:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu farbowania włosów z udziałem siwizny;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu farbowania pasemek – balejaż;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu koloryzacji do strzyżenia – „cięcie kolorów”.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

9. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących kształtowania fryzury i jej kolorystyki:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu koloryzacji z wykorzystaniem innowacyjnych technik farbowania włosów np. koloryzacji kwaśnej, koloryzacji alkalicznej itp.;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu farbowania i rozjaśniania pasemek „technikami kreatywnymi” np. techniką diagonalną, techniką tęczy itp.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

10. dzień

Podsumowanie przebiegu praktyki, wnioski finalne (m.in. dotyczące oczekiwań pracodawcy na temat przyszłych pracowników, współpracy ze szkołą w zakresie realizacji praktyk uczniowskich).

Sporządzenie dokumentacji praktyk.

Uwaga. *Proponowany przebieg i rozkład praktyk stanowi propozycję tematyczną, która co do kolejności i zakresu może zostać dostosowana do bieżących możliwości i wyposażenia zakładu prowadzącego ciągłą działalność usługową. Dopuszczalna jest również realizacja praktyk w podziale na większą ilość dni przy zachowaniu sumarycznej liczby godzin.*

IV. Dokumentacja przebiegu praktyki

Przebieg praktyk z krótką analizą, wnioskami lub uwagami jest przez każdego z uczestników odnotowany w systematycznie prowadzonym indywidualnym dzienniczku praktyk, stanowiąc podstawę do zaliczenia praktyk.

Dzienniczek praktyk może być również pomocą w dalszej pracy nauczyciela i instruktora kształcenia zawodowego w procesie dostosowywania metod i środków nauczania do wymagań rynku pracy.

Zawód: **TECHNIK USŁUG KOSMETYCZNYCH**

symbol cyfrowy **514[03]**

Program praktyk nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego

II. Postanowienia ogólne

2. Podstawą opracowania programu są:

- podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik usług kosmetycznych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2010 r.);
- projekt Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nowej podstawy programowej kształcenia w

- zawodach, które wejdzie w życie z dniem 1 września 2012 r., wg której w zawodzie technik usług kosmetycznych będzie możliwość potwierdzania dwóch kwalifikacji: Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy i Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp;
- programy nauczania w zawodzie technik usług kosmetycznych;
 - Krajowy Standard Kwalifikacji Zawodowych;
 - Informator MEN - Kształcenie zawodowe i ustawiczne, opublikowany w 2010 roku, gdzie podane są nowe tendencje i kierunki związane z dostosowywaniem kształcenia zawodowego do zmieniających się potrzeb rynkowych.
3. Uczestnikami praktyk są nauczyciele i instruktorzy kształcenia zawodowego w szkołach kształcących w zawodzie technik usług kosmetycznych, zakwalifikowani i skierowani na praktyki przez WYG International Sp. z o.o.
4. Praktyki odbywają się na podstawie porozumienia o prowadzeniu praktyk, zawartego pomiędzy WYG International Sp. z o.o. a wybranymi przedsiębiorstwami świadczącymi usługi o wysokim standardzie w zakresie usług kosmetycznych. Wybrane przedsiębiorstwa zwane dalej będą „zakładami pracy”.

IV. Cele praktyk

W Standardzie Kwalifikacji Zawodowych dla zawodu technik usług kosmetycznych wymienia się 15 zadań zawodowych:

1. Rozpoznawanie i charakteryzowanie rodzajów skóry i włosów oraz diagnozowanie w oparciu o przeprowadzone badania skóry i jej przydatków – odróżnianie skóry zdrowej od chorobowo zmienionej.

2. Ustalanie rodzaju zabiegu w zakresie kosmetyki pielęgnacyjnej i leczniczej oraz wykonanie go zgodnie z etyką zawodową.
3. Wykonywanie zabiegu pielęgnacyjnego kończyny górnej.
4. Wykonywanie zabiegu pielęgnacyjnego i leczniczego kończyny dolnej.
5. Wykonywanie zabiegu w zakresie kosmetyki upiększającej zgodnie z etyką zawodową.
6. Wykonywanie zabiegów fizykoterapeutycznych z zakresu kosmetyki,
z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań.
7. Udzielanie porady z zakresu kosmetyki zachowawczej i zdobniczej.
8. Sporządzanie prostych środków kosmetycznych niezbędnych do wykonywania zabiegów kosmetycznych.
9. Charakteryzowanie składu preparatów powszechnie używanych w kosmetyce wraz z ich działaniem na skórę i organizm.
10. Udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.
11. Organizowanie gabinetu kosmetycznego.
12. Organizowanie stanowiska pracy.
13. Prowadzenie dokumentacji związanej z wykonywaną pracą (karta pacjenta).
14. Nawiązywanie kontaktów społecznych, prowadzenie rozmów i wywiadów, stosowanie zasady prawidłowej komunikacji.
15. Ocenianie poprawności i estetyki wykonanej usługi.

Celem praktyk nauczycielskich jest bliższe rozpoznanie potrzeb i wymagań rynku usług kosmetycznych w zakresie kwalifikacji pracowników, szczególnie ich umiejętności praktycznych.

W czasie praktyk uczestnik powinien zapoznać się, przeanalizować oraz uczestniczyć w poniższych obszarach działalności zakładu:

- poznanie specyfiki i struktury działania konkretnego zakładu, z uwzględnieniem wielkości zakładu i zależnych od tego stanowisk pracy;
- obserwacja umiejętności aktualnie wymaganych od absolwentów szkoły kształcącej w zawodzie technik usług kosmetycznych;
- obserwacja sposobu zorganizowania szkolenia praktycznego w zakładzie - jeśli zakład prowadzi również działalność szkoleniową;
- obserwacja stosowanych w zakładzie metod kształcenia praktycznego w odniesieniu do uczniów i praktykantów – jeśli zakład prowadzi również działalność szkoleniową;
- doskonalenie praktycznych umiejętności branżowych w korelacji z wiedzą teoretyczną przekazywaną młodzieży podczas zajęć z zakresu, przede wszystkim dotyczących: najnowszymi środków do pielęgnacji skóry;
- doskonalenie warsztatu zawodowego poprzez zdobywanie nowych umiejętności dotyczących nowinek kosmetycznych dot. zabiegów pielęgnacyjnych dłoni, stóp, skóry twarzy, szyi i dekoltu, technik wykonywania masażu, zabiegów złuszczenia powierzchniowego i głębokiego naskórka;
- praktyczne poznanie urządzeń niezbędnych dla sprawnego funkcjonowaniu danego zakładu pracy;
- nawiązanie nowych kontaktów zawodowych poprzez praktyczne angażowanie się w funkcjonowanie danego zakładu pracy;
- zapoznanie się z dokumentacją branżową niezbędną przy funkcjonowaniu danego zakładu pracy;
- poznanie zasad promocji i reklamy prowadzonej przez dany zakład pracy - w celu pozyskania i utrzymania klientów;

- poznanie oczekiwań pracodawców w stosunku do młodzieży podejmującej praktykę, staż czy pracę zawodową w danym zakładzie pracy.

V. Organizacja i przebieg praktyk

Organizacja praktyk powinna umożliwić nauczycielom bezpośrednie uczestniczenie w działalności zakładu w zakresie różnych prac wynikających ze stosowanej w nim technologii i organizacji pracy - w celu analizy treści i metod kształcenia w szkole, ściślej dostosowujących absolwenta do wymagań obecnego rynku pracy.

Praktyka powinna trwać przez 10 dni po 6 godzin dziennie.

Nauczyciele kształcenia zawodowego i instruktorzy kształcenia zawodowego odbywający praktykę mają wyznaczonego z ramienia zakładu pracy opiekuna, który organizuje zajęcia.

Przebieg praktyk

1. dzień

Zapoznanie z zakładem, strukturą organizacyjną, zakresem i skalą jego działalności, stanem zatrudnienia oraz podstawowymi wskaźnikami ekonomicznymi.

Obejrzenie stosowanych w zakładzie branżowych urządzeń.

Szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej.

Zapoznanie się ze standardami obsługi klienta oraz standardami jakości obowiązującymi w zakładzie

Pozyskanie informacji na temat promocji i reklamy prowadzonej przez zakład pracy

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

2. dzień

Pozyskanie informacji o nowościach z dziedziny środków stosowanych do pielęgnacji dłoni.

Uczestniczenie w pracach dotyczących zabiegów pielęgnacyjnych dłoni :

- przyjęcie klienta – ustalenie zakresu usługi;
- wykonanie diagnozy stanu skóry dłoni;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegu na dłonie (np. Spa na dłonie, okład z parafiny, kąpiel w ciepłym olejku, z wykorzystaniem aparatury kosmetycznej eksfoliacji chemicznej); również na dłonie z defektami i zmianami chorobowymi;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu manikiuru – tradycyjnego;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu paznokci z włókna szklanego lub jedwabiu;
- zdobienie paznokci wybranymi technikami.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

3. dzień

Pozyskanie informacji o nowościach z dziedziny środków stosowanych do pielęgnacji stóp.

Uczestniczenie w pracach dotyczących pielęgnacji stóp:

- przyjęcie klienta – ustalenie zakresu usługi;
- wykonanie diagnozy stanu stóp;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu pedicure specjalistycznego z zastosowaniem aparatury podologicznej (np. usuwanie modzeli, odcisków, dolegliwości pękających stóp);

- wykonanie lub asystowanie przy usuwaniu/korygowaniu wrastających paznokci;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegów z zastosowaniem peelingu i masek do stóp.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

4. dzień

Pozyskanie informacji dot. najnowszych osiągnięć z dziedziny pielęgnacji skóry twarzy, szyi i dekoltu.

Uczestniczenie w pracach dotyczących pielęgnacji skóry twarzy, szyi i dekoltu:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu masaży z zastosowaniem nowych technik (np. pałeczkami do digitopunktury, szklanymi kulami, stemplami kokosowymi, miseczkami ziołowymi).

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

5. dzień

Uczestniczenie w pracach dotyczących pielęgnacji skóry twarzy, szyi i dekoltu:

- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegów dla cery z problemami (np. naczyniowymi, trądzikiem);
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegu złuszczenia – połączenie kuracji AHA i mikrodebrażji diamentowej, zabieg NEW SKIN;
- wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu modelu piersi lub zabiegu kriogeniki.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

6. dzień

Pozyskanie informacji dot. najnowszych osiągnięć z dziedziny masażu ciała.

Wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu masażu: np. izometrycznego, relaksacyjnego, wibracyjnego, pałeczkami. Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

7. dzień

Wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu masażu zimnymi i gorącymi kamieniami.

Wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegu drenażu limfatycznego.

Zapoznanie się z dokumentacją branżową niezbędną przy funkcjonowaniu danego zakładu pracy.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

8. dzień

Pozyskanie informacji dot. najnowszych osiągnięć dot. zabiegów związanych z pielęgnacją ciała oraz powierzchniowym i głębokim złuszczeniem naskórka.

Wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegów związanych ze złuszczeniem naskórka i redukujących cellulit:

- peeling ciała (np. enzymatyczny, peel-off, green peel, cypryjski);
- zastosowanie masek kosmetycznych po wykonaniu zabiegów peelingu;
- wybrany zabieg redukujący cellulit.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

9. dzień

Pozyskanie informacji dot. najnowszych osiągnięć dot. pielęgnacji oczu i ich oprawy.

Wykonanie lub asystowanie przy wykonywaniu zabiegów kosmetycznych dot. oczu i ich oprawy:

- wybrany zabieg pielęgnacyjny - regenerujący lub przeciwzmarszczkowy;
- zabieg przedłużania i zagęszczania rzęs;
- makijaż.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

10. dzień

Podsumowanie przebiegu praktyki, wnioski finalne (m.in. dotyczące oczekiwań pracodawcy na temat przyszłych pracowników, współpracy ze szkołą w zakresie realizacji praktyk uczniowskich).

Analiza metod kształcenia praktycznego uczniów stosowanych w zakładzie, lub planowanych w przyszłości po nawiązaniu współpracy ze szkołami.

Sporządzenie dokumentacji praktyk.

Uwaga. *Proponowany przebieg i rozkład praktyk stanowi propozycję tematyczną, która co do kolejności i zakresu powinna być dostosowana do bieżących możliwości i wyposażenia zakładu prowadzącego ciągłą działalność usługową. Dopuszczalna jest również realizacja praktyk w podziale na większą ilość dni przy zachowaniu sumarycznej liczby godzin.*

IV. Dokumentacja przebiegu praktyki

Przebieg praktyk z krótką analizą, wnioskami lub uwagami jest przez każdego z uczestników odnotowany w systematycznie prowadzonym indywidualnym dzienniczku praktyk, stanowiąc podstawę do zaliczenia praktyk.

Dzienniczek praktyk może być również pomocą w dalszej pracy nauczyciela i instruktora kształcenia zawodowego w procesie dostosowywania metod i środków nauczania do wymagań rynku pracy.

5.3 Wybór miejsc odbywania praktyk krajowych

Wybór przedsiębiorstw gotowych przyjąć nauczycieli/instruktorów praktycznej nauki zawodów na praktyki krajowe odbywał się na zasadzie zaproszenia do współpracy przeprowadzonego.

Zespół projektu skierował do kilkudziesięciu renomowanych salonów branży fryzjersko –kosmetycznej zaproszenia do współpracy. Zaproszenia były wysłane tradycyjną pocztą oraz drogą mailową. Projekt obejmował całą Polskę; preferowano firmy z nowoczesnym sprzętem i wyposażeniem salonów oraz takie firmy, które chciały nawiązać długofalową współpracę. Celem takiego naboru było utworzenie po zakończeniu projektu ścieżki współpracy szkoła – firma. Zgodnie z założeniami projektu planowano zrekrutować min. 20 przedsiębiorstw krajowych, w których przeprowadzone by były praktyki krajowe. W efekcie przeprowadzonej wysyłki zaproszeń chęć współpracy wyraziło 50 salonów fryzjerskich i kosmetycznych, ostatecznie współpracę podjęto z 34 salonami, które przyjęły na praktyki krajowe uczestników projektu. Z każdym przedsiębiorstwem przystępującym do współpracy zostały podpisane porozumienia na mocy których salon był zobowiązany do :

- 1) Wyznaczenia na „Opiekuna/Opiekunów praktyk” osób spełniających następujące kryteria:
 - minimum roczny staż pracy w danym przedsiębiorstwie,
 - bardzo dobra wiedza z zakresu wykonywanych zadań służbowych,

- znajomość zagadnień, które będą przedmiotem praktyk,
 - wykształcenie kierunkowe.
- 2) Zapewnienia warunków technicznych i zagwarantowania przeprowadzenia praktyk zgodnie z programem i harmonogramem przedstawionym przez Realizatora Projektu.
 - 3) Program praktyk obejmował 60 godzin, po 6 godzin dziennie przez 10 dni.
 - 4) Umożliwienia uczestnikom praktyk zapoznanie się z czynnościami niezbędnymi do wykonywania określonych zadań zawodowych, rozwiązaniami organizacyjnym i praktykami stosowanymi w Przedsiębiorstwie oraz rzeczywistymi warunkami pracy na stanowiskach pracy, a w szczególności umożliwienie:
 - poznania zasad zapewniania bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie;
 - poznania struktury i organizacji przedsiębiorstwa;
 - poznania technologii stosowanych w przedsiębiorstwie;
 - zapoznania się ze strukturą usług;
 - zapoznania się z urządzeniami, narzędziami i innym sprzętem technicznym stosowanym w usługach;
 - zapoznania się ze strukturą i specyfiką pracy na rzeczywistych stanowiskach pracy związanych z zawodami, w których kształci się w danej szkole;
 - obserwowania prac prowadzonych na poszczególnych stanowiskach pracy;
 - asystowania przy prowadzeniu prac na stanowiskach związanych z zawodami, w których kształci się w danej szkole;
 - bezpośredniego wykonywania wybranych prac;
 - doskonalenia praktycznych umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej;

- poznania zasad zapewniania jakości usług w przedsiębiorstwie;
 - poznania zasad promocji, reklamy i marketingu prowadzonych przez przedsiębiorstwo;
 - zdobycia nowych doświadczeń zawodowych związanych z wybraną specjalnością;
 - nawiązania kontaktów zawodowych, umożliwiających ich wykorzystanie w procesie kształcenia zawodowego;
 - poznania potrzeb i możliwości funkcjonowania przedsiębiorstwa na lokalnym rynku pracy;
 - sporządzania dokumentacji przebiegu praktyki.
- 5) Umieszczenia na zewnątrz i wewnątrz budynku, w którym będą realizowane praktyki materiałów informujących o realizacji projektu i współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

5.4. Rekrutacja uczestników praktyk

Projekt zakładał udzielenie wsparcia min 250 nauczycielom/instruktorom praktycznej nauki zawodów z min. 80 szkół zawodowych kształcących w 3 zawodach branży fryzjersko – kosmetycznej.

W początkowej fazie projekt był skierowany do szkół, nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów z 4 województw – mazowieckiego, śląskiego, opolskiego oraz podlaskiego. Dwa pierwsze województwa według badań GUS są województwami o najwyższym nasyceniu usługami BFK (4709 salony GUS 2009) i szkół zawodowych 358 – SIO 2010 r, natomiast dwa kolejne województwa o najniższym nasyceniu (1074 salony GUS 2009, 107 szkół według badania SIO 2010). Zgodnie z przeprowadzanym na etapie opracowania wniosku

o dofinansowanie rozeznaniem potrzeb szkoleń w tej grupie nauczycieli/instruktorów, w toku rekrutacji potwierdziło zapotrzebowanie na realizację tego typu wsparcia.

Tylko w okresie od 1.05.2011 do 30.06.2011 udało się pozyskać 110 chętnych osób do udziału w projekcie (zgodnie z przyjętymi kryteriami naboru i podziałem na województwa). Chętni do udziału w projekcie deklarowali chęć dokończenia i doskonalenia swoich umiejętności zawodowych, a oferta projektu – w ich ocenie była oczekiwaną propozycją. Idea projektu spotkała się z zainteresowaniem i akceptacją zarówno potencjalnych uczestników, jak i osób, które nie mogą być beneficjentami projektu. Z uwagi na intensywną promocję projektu poprzez narzędzia opisane w poprzednim rozdziale rekrutacja przebiegała bez zastrzeżeń. Niemniej jednak, z pierwszego naboru etapu rekrutacji wynikało, że udziałem w projekcie zainteresowani byli nauczyciele/ instruktorzy o dużym doświadczeniu i wysokim poziomie umiejętności zawodowych (ok.70%), którzy poza pracą nauczyciela prowadzą działalność gospodarczą (salon fryzjerski lub kosmetyczny). Nauczyciele prowadzący działalność są właścicielami firm, a we wniosku nie zakładaliśmy żadnej formy pomocy publicznej. Włączenie tej grupy do projektu oznaczało by pomoc dla firm, mieliśmy wątpliwości, czy część tych osób była faktycznie zainteresowana podniesieniem swoich umiejętności zawodowych w kontekście kształcenia zawodowego uczniów, co było głównym celem projektu, czy raczej w kontekście wykorzystania ich we własnym salonie. Mając na celu realizację projektu zgodnie z założeniami poprawę jakości kształcenia zawodowego, a nie poprawę konkurencyjności małych firm - wykluczaliśmy tę grupę uczestników z udziału w projekcie. Taka decyzja wiązała się jednak, z tym, że część osób, które dotychczas zrekrutowano -

wyłączyliśmy z projektu, co utrudniało realizację nie tylko praktyk krajowych, ale również całego projektu. W związku z takimi krokami w końcu roku 2011 projekt został rozszerzony na pozostałe województwa oraz została zmieniona zasada rekrutacji z etapowej na ciągłą.

Już na etapie wniosku o dofinansowanie przeprowadzając analizę zasadności realizacji projektu w szkołach kształcących w branży fryzjersko - kosmetycznej zdecydowano się objąć wsparciem nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodów charakteryzujących się:

- brakiem zainteresowania lub zbyt małym zainteresowaniem w zastosowaniu współczesnych wymagań technologicznych branży fryzjersko- kosmetycznej;
- brakiem lub negatywnym nastawieniem do zmian metod i form kształcenia,
- brakiem doświadczenia zawodowego w realizacji zadań zawodowych realizowanych w nauczonym zawodzie,
- zaawansowanym wiekiem (45+).

Problemem kształcenia zawodowego w Polsce jest zaawansowany wiek nauczycieli przedmiotów zawodowych, dlatego też kryterium strategicznym w dokumentacji konkursowej było założenie, iż min. 50% Beneficjentów Ostatecznych stanowić będą osoby w wieku 45+. Decyzja o preferencji osób 45+ wynikała także z kilku innych przesłanek:

- osoby 45+ rzadziej korzystają z kształcenia ustawicznego niż młodsze osoby zgodnie z danymi z badań IPSOS 2008,
- w badaniach FISE z 2008 roku osoby 45+ mają zdezaktualizowaną wiedzę i mniejsze umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii niż osoby młodsze,

- kolejne badanie Potencjał PLUS z 2009 obrazuje, że osoby 45+ wolniej przystosowują się do zmian niż osoby młodsze i są mniej mobilne na rynku pracy (u osób 45+ mobilność zawodowa jest dwukrotnie niższa niż u 30-latków).

Nabór uczestników uwzględniał zasadę równości płci. W wyniku przeprowadzonych działań promocyjno- rekrutacyjnych do udziału w projekcie zgłosiło się ponad 500 osób. Nie mniej jednak znaczący wskaźnik wykuszalności wśród zgłoszonych nauczycieli spowodował zintensyfikowanie działań, aby osiągnąć zakładany wskaźnik 250 beneficjentów ostatecznych, w tym położono szczególny nacisk na zrekrutowanie osób w wieku 45 +. Z pośród zgłoszonych osób 285 osób ukończyło w pełni praktyki krajowe i zagraniczne. Niestety, w wyniku wyężonej akcji rekrutacyjnej, udział w projekcie zakończyło tylko 17 mężczyzn z zakładanego min. 23. Z dużym sukcesem udało się zrekrutować i zakończyć praktyki krajowe i zagraniczne osobom w wieku 45 + bo jest to, aż 151 na zakładanych.

6. Przygotowanie praktyk zagranicznych

Praktyki zagraniczne odbywały się w formie zorganizowanych wyjazdów grupowych w czasie wolnym od zajęć szkolnych tj. w okresie ferii zimowych i wakacji. Tworząc grupy praktykantów kierowano się przede wszystkim terminem ferii zimowych w danym województwie. Przyjmując taki podział, łącznie zorganizowano 11 wyjazdów zagranicznych. Przed każdym wyjazdem przeprowadzono spotkanie informacyjno-logistyczne, podczas którego szczegółowo opowiedziano uczestnikom o przebiegu praktyk oraz udzielano odpowiedzi na zadawane pytania. Podczas w/w 11 wyjazdów podzielono uczestników na mniejsze grupy uwzględniające zawód, w którym N/I odbywali praktyki. Każda grupa miała zapewnionych tłumaczy oraz opiekunów praktyk. Dodatkowo w trakcie 5-dniowego pobytu w Niemczech i we Francji uczestnicy mieli zapewniony transport, wyżywienie, zakwaterowanie, diety pobytowe i ubezpieczenie NNW.

Sam proces poprzedzający skompletowanie grup wyjazdowych na poszczególne terminy wymagał od zespołu projektu nieustanego kontaktu mailowego i telefonicznego ze wszystkimi beneficjentami projektu.

6.1 Programy praktyk

Organizacja praktyk zagranicznych miała głównie na celu zapoznanie nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu z organizacją kształcenia praktycznego w Niemczech i we Francji. Program 5-dniowej praktyki zakładał, że w pierwszym dniu przedstawione zostaną informacje na temat systemu kształcenia zawodowego ze szczególnym podkreśleniem

roli pracodawców. Podana miała być też informacja na temat organizacji egzaminów kwalifikacyjnych, przy których zaangażowani są pracodawcy. Podczas opracowywania programów zakładaliśmy, że praktyki odbywać się będą w centrach kształcenia praktycznego prowadzonych przez Izbę Przemysłowo Handlową lub przez Izbę Rzemieślniczą oraz bezpośrednio u pracodawców. Uznaliśmy, że będzie to dobry sposób na poznanie poziomu technologicznego w przedsiębiorstwach niemieckich i francuskich oraz rozwiązań organizacyjnych. Przy opracowywaniu programów praktyk zagranicznych uwzględnione zostały oczekiwania uczestników wyrażone w ankietach wypełnianych podczas naboru oraz kwestionariuszach umiejętności praktycznych związanych z zawodem.

Podobnie jak dla praktyk krajowych - w publikacji zamieszczamy programy praktyk dla zawodu fryzjer/ technik usług fryzjerskich oraz technik usług kosmetycznych:

PROGRAM PRAKTYK ZAGRANICZNYCH DLA NAUCZYCIELI I INSTRUKTORÓW KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

ZAWÓD:

FRYZJER symbol cyfrowy 514101

TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH symbol cyfrowy 514105

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Program praktyk zagranicznych będzie wspólny dla zawodu fryzjer i technik usług fryzjerskich, gdyż w Niemczech, gdzie będzie

odbywać się praktyka nie występuje zawód technik usług fryzjerskich. W zakresie kształcenia praktycznego te dwa zawody nie różnią się niczym, co potwierdza wspólny dla tych dwóch zawodów Krajowy Standard Kwalifikacji Zawodowych opracowany w 2007 roku na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej.

1. Podstawą opracowania programu są:

- Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich
- Przykładowe programy nauczania
- Projekt Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, które ma wejść w życie z dniem 1 września 2012 roku. Według nowego Rozporządzenia w zawodzie fryzjer będzie możliwość potwierdzania jednej kwalifikacji A19 - „Wykonywanie zabiegów fryzjerskich” oraz dwóch kwalifikacji dla technika usług fryzjerskich: podana już kwalifikacja A19 oraz A23 - „Projektowanie fryzur”.
- Krajowy Standard Kwalifikacji Zawodowych wspólny dla dwóch zawodów: fryzjer i technik usług fryzjerskich (514102).
- Informator MEN – kształcenie zawodowe i ustawiczne, opublikowane w 2010 roku, gdzie podane są nowe tendencje i kierunki związane z dostosowaniem kształcenia zawodowego do potrzeb rynkowych.
- Materiały informacyjne dotyczące kształcenia zawodowego w krajach europejskich.

2. Uczestnikami praktyk będą nauczyciele kształcenia zawodowego oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w szkołach kształcących w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich,

zakwalifikowani i skierowani na praktykę zagraniczną przez WYG International Sp. z o. o.

3. Praktyki odbywają się w Ośrodkach Kształcenia Zawodowego i w wyspecjalizowanych zakładach prowadzących usługi fryzjerskie.

II. CELE PRAKTYK

Celem praktyk jest poznanie systemu szkolenia zawodowego fryzjerów oraz metod stosowanych w kształceniu zawodowym, obowiązujących i realizowanych w Niemczech, a także poznanie wymogów rynku w zakresie wykonywanych zadań i wyposażenia technicznego w odniesieniu do absolwentów szkół zawodowych kształcących w zawodzie fryzjer (w Niemczech nie występuje zawód fryzjer na poziomie technika).

W trakcie praktyki uczestnik powinien obserwować, rozpoznawać, analizować i aktywnie uczestniczyć w realizacji zagadnień związanych ze zdobywaniem wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych, dotyczących zawodu fryzjer/technik usług fryzjerskich, a w szczególności:

- dualny system kształcenia zawodowego w Niemczech,
- wyposażenie pracowni specjalistycznych do kształcenia w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich,
- metody kształcenia stosowane w kształceniu zawodowym,
- metody naboru kandydatów do zawodu fryzjer/technik usług fryzjerskich,
- organizacja i wyposażenie stanowisk do realizacji praktycznej nauki zawodu,
- realizacja zadań zawodowych w zakresie specjalnych usług fryzjerskich np. dla potrzeb filmu,
- współpraca szkoła – zakład pracy, w zakresie realizacji wspólnie opracowanego programu kształcenia zawodowego,

- rola związków branżowych w doborze zadań praktycznych w procesie kształcenia,
- system kształcenia i doskonalenia nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

III. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PRAKTYK

Praktyka powinna umożliwić uczestnikom poznanie dualnego systemu kształcenia zawodowego i metod kształcenia stosowanych w Niemczech - poprzez prezentacje przygotowane przez prowadzących zajęcia i przestudiowanie materiałów szkoleniowych oraz obserwację i w miarę możliwości bezpośredni udział w realizacji zadań zawodowych w centrach i firmach zatrudniających fachowców z zawodu fryzjer/technik usług fryzjerskich.

Czas trwania praktyki: 5 dni po 6 godzin dziennie.

Nadzór nad przebiegiem i organizacją praktyk sprawują opiekunowie z zakładu przeprowadzającego praktyki.

PRZEBIEG PRAKTYK:

1 DZIEŃ – ZAPOZNANIE SIĘ Z SYSTEMEM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO W NIEMCZECH

- Rozpoczęcie projektu, wprowadzenie – informacja o instytucji realizującej praktykę w Niemczech.
- Niemiecki system kształcenia zawodowego (Dualsystem) - analiza i porównanie:
 - zadań stawianych przed szkolnictwem zawodowym w Niemczech i w Polsce;

- systemu kształcenia zawodowego, z uwzględnieniem specyfiki zawodu fryzjer w Niemczech (kształcenie praktyczne odbywa się jedynie w formie ćwiczeń z udziałem ochotników, gdyż w Niemczech nie można podczas nauki świadczyć płatnych usług) - w porównaniu z systemem kształcenia stosowanego w Polsce;
- struktury i treści niemieckich ramowych planów kształcenia w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich;
- zasad systemu oceniania i certyfikacji w niemieckim kształceniu zawodowym;
- praktycznej nauki zawodu w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich w Niemczech na przykładzie wybranej szkoły / jednostki kształcenia zawodowego.
- Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

2 DZIEŃ – METODY PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU W NIEMCZECH

- Wizyta w AMM – Multi Media Centrum. Zapoznanie się, analiza i ocena:
 - technik charakterystycznej i stosowanie fryzur do potrzeb filmu,
 - wyposażenia specjalistycznego pracowni fryzjerskich,
 - materiałów fryzjerskich stosowanych przy produkcji filmów.
- Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

3 DZIEŃ – NAUCZYCIEL BLIŻEJ PRAKTYKI

- Uczestnictwo, obserwacja i analiza przebiegu czynności typowych dla zawodu fryzjer/technik usług fryzjerskich w centrum szkoleniowym, w tym:

- metod pracy z uczniem podczas realizacji kształcenia praktycznego w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich,
- działań metodyczno-dydaktycznych na przykładzie realizacji wybranych zadań zawodowych dla zawodu fryzjer/technik usług fryzjerskich,
- stosowania w zakładzie fryzjerskim przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska.
- Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

4 DZIEŃ – SZCZEBLE KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

- Uczestnictwo w zajęciach praktycznej nauki zawodu w ośrodkach o zróżnicowanej tematyce:
 - organizacja miejsca pracy na przykładzie wybranego zakładu fryzjerskiego,
 - asystowanie przy wykonywaniu typowych prac na stanowisku fryzjera/technika usług fryzjerskich,
 - ćwiczenia dla uczniów realizowane w centrach szkoleniowych,
 - ocena i porównanie stanowisk pracy dla zawodu fryzjer w Polsce i w Niemczech,
 - asystowanie przy pracach związanych z przygotowywaniem oferty promocyjnej zakładu fryzjerskiego.
- Sporządzanie dziennego zapisu z przebiegu praktyk.

5 DZIEŃ – PORADNICTWO/DORADZTWO ZAWODOWE

- Zapoznanie się, ocena i analiza prezentacji:

- perspektyw, możliwości i wymagań zawodowych, stawianych przed kandydatami na fryzjerów - sposób naboru kandydatów do zawodu,
- sporządzanie materiałów promocyjno-informacyjnych w celu zainteresowania zawodem fryzjera.
- Posumowanie przebiegu praktyk, zadawanie pytań, formułowanie wniosków – ocena praktyk.
- Odbiór zaświadczeń potwierdzających uczestnictwo w praktykach.

Wypełnienie końcowe dziennika praktyk.

UWAGA. Przedstawiony projekt ramowy, związany z kształceniem w zawodzie fryzjer/technik usług fryzjerskich w ramach praktyk zagranicznych, może być realizowany w dowolnej kolejności i w zależności od możliwości, bieżącej działalności i wyposażenia ośrodka szkoleniowego oraz zakładów fryzjerskich. Powyższy program może ulec niewielkiej modyfikacji i uszczegółowieniu po konsultacji z realizatorami praktyki po stronie niemieckiej.

IV. DOKUMENTACJA PRZEBIEGU PRAKTYKI

Przebieg praktyk jest odnotowany w dzienniku praktyk zawodowych, prowadzonym przez każdego uczestnika praktyk. Dziennik powinien zawierać krótką analizę, wnioski oraz uwagi dotyczące różnic i innowacji, zauważonych w systemie kształcenia zawodowego w Niemczech, co może być wykorzystane w pracy zawodowej nauczyciela, w procesie doskonalenia i dostosowania metod kształcenia do wymagań rynku pracy.

V. WARUNKI ZALICZENIA PRAKTYK

- potwierdzona obecność na praktykach w każdym dniu realizacji zajęć,
- aktywne uczestniczenie w zadaniach wyznaczonych programem praktyk,
- prowadzenie dziennika praktyki.
- uzyskanie pozytywnej opinii opiekuna praktyk.

ŹRÓDŁA/BIBLIOGRAFIA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 02. 2012 r. - Podstawa programowa kształcenia w zawodach fryzjer - 514101 i technik usług fryzjerskich 514105.
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2010 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: betoniarz-zbrojarz, FRYZJER, kamieniarz, malarz-tapeciarz, ślusarz, technik geolog, TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH, technik usług kosmetycznych, technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych i zdun (Dz. U. Nr 210, poz. 1383).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
4. MODUŁOWY PROGRAM NAUCZANIA TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH 514[02]/T-4,SP-2, SP-1/ MEN/2006.
5. MODUŁOWY PROGRAM NAUCZANIA FRYZJER 514[01]/ZSZ-3/ MEN/2006.10.16.
6. Przedmiotowy program nauczania FRYZJER 514[01]/ZSZ/ MENiS/2004.06.03.

7. Przedmiotowy program nauczania TECHNIK USŁUG FRYZJERSKICH 514[02]/T-4/ MENiS/2004.06.07.
8. Krajowy standard kwalifikacji zawodowych dla zawodów fryzjer i technik usług fryzjerskich (514102).
9. Standardy wymagań egzaminacyjnych dla zawodu fryzjer 514[01] i technik usług fryzjerskich 514[02].
10. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z dnia 23 grudnia 2010 r. z późn. zmianami).
11. K. Druczak, M. Jeżewska, L. Krawczyk, E. Sadowska, R. Siarkiewicz: Nowe obrazy zawodów Tom II Raport końcowy DARR S.A.

**Program praktyk zagranicznych
dla nauczycieli i instruktorów kształcenia zawodowego.
ZAWÓD: TECHNIK USŁUG KOSMETYCZNYCH symbol
cyfrowy 514[03]**

Postanowienia ogólne

1. Podstawą opracowania programu są:
 - podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik usług kosmetycznych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2010 r.);
 - projekt Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach, które wejdzie w życie z dniem 1 września 2012 r., wg której w zawodzie technik usług kosmetycznych będzie możliwość potwierdzania dwóch kwalifikacji: „Wykonywanie zabiegów kosmetycznych twarzy” i „Wykonywanie zabiegów kosmetycznych ciała, dłoni i stóp”,

- Przykładowe programy nauczania dla zawodu technik usług kosmetycznych
 - Krajowy Standard Kwalifikacji Zawodowych wspólny dla zawodu technik usług kosmetycznych (514107)
 - Informator MEN – kształcenie zawodowe i ustawiczne, opublikowane w 2010 roku, gdzie podane są nowe tendencje i kierunki związane z dostosowaniem kształcenia zawodowego do potrzeb rynkowych.
 - Materiały informacyjne dotyczące kształcenia zawodowego w krajach europejskich.
2. Uczestnikami praktyk będą nauczyciele kształcenia zawodowego oraz instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w szkołach kształcących w zawodzie technik usług kosmetycznych, zakwalifikowani i skierowani na praktykę zagraniczną przez WYG International Sp. z o. o.
 3. Praktyki odbywają się w Ośrodkach Kształcenia Zawodowego i w wyspecjalizowanych zakładach prowadzących usługi kosmetyczne.

Cele praktyk

Celem praktyk jest poznanie niemieckiego systemu szkolenia zawodowego w zakresie usług kosmetycznych, poznanie metod kształcenia a także poznanie wymogów rynku w zakresie wykonywanych zadań i wyposażenia technicznego w odniesieniu do absolwentów szkół zawodowych kształcących w zawodzie technik usług kosmetycznych (w Niemczech - Kosmetiker/ Kosmetikerin, nie występuje zawód technik usług kosmetycznych na poziomie technika).

W trakcie praktyki uczestnik powinien obserwować, rozpoznawać, analizować i aktywnie uczestniczyć w realizacji zagadnień związanych ze zdobywaniem wiedzy teoretycznej i umiejętności

praktycznych, dotyczących zawodu technik usług kosmetycznych, a w szczególności:

- dualny system kształcenia zawodowego w Niemczech,
- wyposażenie pracowni specjalistycznych do kształcenia w zawodzie „Kosmetiker/ Kosmetikerin”,
- metody kształcenia stosowane w kształceniu zawodowym,
- metody naboru kandydatów do zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin”,
- organizacja i wyposażenie stanowisk do realizacji praktycznej nauki zawodu,
- realizacja zadań zawodowych w zakresie specjalnych usług kosmetycznych np. charakteryzacja dla potrzeb filmu,
- współpraca szkoła – zakład pracy, w zakresie realizacji wspólnie opracowanego programu kształcenia zawodowego,
- rola związków branżowych w doborze zadań praktycznych w procesie kształcenia,
- system kształcenia i doskonalenia nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Organizacja i przebieg praktyk

Podstawowym celem praktyki powinno być umożliwienie uczestnikom poznanie systemu kształcenia zawodowego (Dualsystem) oraz metod kształcenia stosowanych w Niemczech – poprzez zajęcia prowadzone przez pracowników dydaktycznych centrów kształcenia praktycznego, przestudiowanie materiałów szkoleniowych oraz obserwację i w miarę możliwości bezpośredni udział w realizacji zadań zawodowych w centrach i firmach zatrudniających fachowców z zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin”.

Czas trwania praktyki: 5 dni po 6 godzin dziennie.

Nadzór nad przebiegiem i organizacją praktyk sprawują opiekunowie, z zakładu przeprowadzającego praktyki.

Przebieg praktyk:

1 dzień:

Zapoznanie się z systemem kształcenia zawodowego w Niemczech

- Rozpoczęcie projektu, wprowadzenie – informacja o instytucji realizującej praktykę w Niemczech.
 - Niemiecki system kształcenia zawodowego (Dualsystem) - analiza i porównanie:
 - zadań stawianych przed szkolnictwem zawodowym w Niemczech i w Polsce;
 - systemu kształcenia zawodowego w Niemczech z uwzględnieniem specyfiki zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin” w porównaniu z systemem kształcenia stosowanego w Polsce;
 - struktury i treści niemieckich ramowych planów kształcenia w zawodzie „Kosmetiker/ Kosmetikerin”;
 - zasad systemu oceniania i certyfikacji w niemieckim kształceniu zawodowym;
 - praktycznej nauki zawodu w zawodzie „Kosmetiker/ Kosmetikerin” w Niemczech na przykładzie wybranej szkoły / centrum kształcenia zawodowego.
- Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

2 dzień:

Metody praktycznej nauki zawodu w Niemczech

- Wizyta w AMM – Multi Media Centrum. Zapoznanie się, analiza i ocena :

- technik charakteryzacji i stosowanie makijażu do potrzeb filmu,
- wyposażenia specjalistycznego pracowni kosmetycznych i charakteryzatorskich,
- materiałów kosmetycznych stosowanych przy produkcji filmów.

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

3 dzień:

Nauczyciel bliżej praktyki

- Uczestnictwo, obserwacja i analiza przebiegu czynności typowych dla zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin” w centrum szkoleniowym, w tym:
 - metod pracy z uczniem podczas realizacji kształcenia praktycznego w zawodzie „Kosmetiker/ Kosmetikerin”,
 - działań metodyczno-dydaktycznych na przykładzie realizacji wybranych zadań zawodowych dla zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin”,
 - stosowania w zakładzie kosmetycznym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska,

Sporządzenie dziennego zapisu z przebiegu praktyki.

4 dzień:

Szczegół kształcenia praktycznego

Uczestnictwo w zajęciach praktycznej nauki zawodu w ośrodkach o zróżnicowanej tematyce:

- organizacja miejsca pracy na przykładzie wybranego zakładu kosmetycznego,

- asystowanie przy wykonywaniu typowych prac na stanowisku usług kosmetycznych,
- ćwiczenia dla uczniów realizowane w centrach szkoleniowych,
- ocena i porównanie stanowisk pracy usług kosmetycznych w Polsce i w Niemczech,
- asystowanie przy pracach związanych z przygotowywaniem oferty promocyjnej zakładu kosmetycznego.

Sporządzanie dziennego zapisu z przebiegu praktyk.

5 dzień:

Poradnictwo/ doradztwo zawodowe

- Uczestnictwo w szkoleniu ocena i analiza prezentacji na temat:
 - perspektyw, możliwości i wymagań zawodowych, stawianych przed kandydatami do zawodu „Kosmetiker/ Kosmetikerin” - sposób naboru kandydatów do zawodu,
 - sporządzanie materiałów promocyjno-informacyjnych w celu zainteresowania zawodem „Kosmetiker/ Kosmetikerin”,
- Posumowanie przebiegu praktyk, zadawanie pytań, formułowanie wniosków – ocena praktyk,
- Odbiór zaświadczeń potwierdzających uczestnictwo w szkoleniu,

Wypełnienie końcowe dziennika praktyk.

UWAGA Przedstawiony projekt ramowy, związany z kształceniem w zawodzie technik usług kosmetycznych w ramach praktyk zagranicznych, może być realizowany w dowolnej kolejności i w zależności od możliwości, bieżącej działalności i wyposażenia

ośrodka szkoleniowego oraz zakładów kosmetycznych. Powyższy program może ulec niewielkiej modyfikacji i uszczegółowieniu po konsultacji z realizatorami praktyki po stronie niemieckiej.

Dokumentacja przebiegu praktyki

Przebieg praktyk jest odnotowany w dzienniku praktyk zawodowych, prowadzonym przez każdego uczestnika praktyk.

Dziennik powinien zawierać krótką analizę, wnioski oraz uwagi dotyczące różnic i innowacji, zauważonych w systemie kształcenia zawodowego w Niemczech, co może być wykorzystane w pracy zawodowej nauczyciela, w procesie doskonalenia i dostosowania metod kształcenia do wymagań rynku pracy.

Warunki zaliczenia praktyk

- potwierdzona obecność na praktykach w każdym dniu realizacji zajęć,
- aktywne uczestniczenie w zadaniach wyznaczonych programem praktyk,
- prowadzenie dziennika praktyki.
- uzyskanie pozytywnej opinii opiekuna praktyk.

ŹRÓDŁA/ BIBLIOGRAFIA

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 02. 2012 r. - Podstawa programowa kształcenia w zawodzie technik usług kosmetycznych,
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 2010 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: betoniarz-zbrojarz, fryzjer, kamieniarz, malarz-tapeciarz, ślusarz, technik geolog, technik

- usług fryzjerskich, TECHNIK USŁUG KOSMETYCZNYCH, technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych i zdun (Dz. U. Nr 210, poz. 1383)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.
 4. Modułowy program nauczania TECHNIK USŁUG KOSMETYCZNYCH 514[03]/SP/ MENiS/2004.09.20
 5. Przedmiotowy program nauczania technik usług kosmetycznych 510[03] SP/MEN/2000.11.10,
 6. Krajowy standard kwalifikacji zawodowych dla zawodu technik usług kosmetycznych,
 7. Standardy wymagań egzaminacyjnych dla zawodu technik usług kosmetycznych 514[03].
 8. Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. z dnia 23 grudnia 2010 r. z późn. zmianami).
 9. K. Druczak, M. Jeżewska, L. Krawczyk, E. Sadowska, R. Siarkiewicz: Nowe obrazy zawodów Tom II Raport końcowy DARR S.A.

6.2 Wybór miejsc odbywania praktyk zagranicznych

Zgodnie z założeniami projektu do współpracy należało pozyskać 3 przedsiębiorstwa zagraniczne, a same praktyki w przedsiębiorstwach zagranicznych miały pozwolić uczestnikom na:

- poznanie specyfiki zadań na nowoczesnych stanowiskach pracy,
- zapoznanie się z trendami w zakresie technologii fryzjerskiej i kosmetycznej;

- zdobycie nowych doświadczeń zawodowych związanych z wybraną specjalnością i wzbogacenie o doświadczenia zagraniczne,
- nawiązanie kontaktów zawodowych, umożliwiających ich wykorzystanie w procesie kształcenia zawodowego,
- doskonalenie umiejętności interpersonalnych w bezpośrednim kontakcie z pracownikami,
- poznanie potrzeb i możliwości na rynku pracy w kontekście zawodu, której są nauczycielami.

Realizacja powyższych założeń możliwa była dzięki:

- obserwowaniu prac prowadzonych na poszczególnych stanowiskach pracy w zakresie fryzjerstwa i kosmetyki,
- asystowaniu przy prowadzeniu prac na stanowiskach związanych z kierunkiem kształcenia realizowanym w szkole,
- bezpośrednim wykonywaniu wybranych prac w przedsiębiorstwach.

Przy wyborze przedsiębiorstw zarówno niemieckich, jak i francuskich uwzględnialiśmy w sposób skrupulatny wszystkie założenia projektu. Do projektu pozyskano 9 renomowanych salonów fryzjerskich i kosmetycznych pracujących na najpopularniejszych markach kosmetyków, czy też producentów sprzętu fryzjersko – kosmetycznego np. L'Oréal, Matrix, Wella, Schwarzkopf. Dzięki takiemu doborowi firm uczestnicy praktyk mieli możliwość poznania nowoczesnych technologii, które dopiero wchodzi na rynek polski oraz zapoznania się z nowoczesnym sprzętem np. urządzeniem do doczepiania włosów sztucznych, zagrzewanych na ciepło i zimno.

Ponadto uczestnicy podczas samych zajęć w ośrodkach szkoleniowych mieli możliwość poznania zasad organizacji kształcenia praktycznego w Niemczech i we Francji oraz

zapoznania się z wyposażeniem stanowisk ćwiczeniowych dla uczniów kształcących się w branży fryzjersko- kosmetycznej. Zajęcia we Francji odbyły się w miejscowości Laval, w której znajduje się szkoła L' Offre de Services Chambere de Métiers Et de l' Artisanat De la Mayenne, która kształci w zawodach fryzjer i technik usług fryzjerskich.

7. Ewaluacja realizacji praktyk krajowych i zagranicznych

Na zakończenie praktyk nauczyciele zostali poddani badaniom oceniającym przebieg i osiągnięte efekty. Wszystkie badania oparte były na samoocenie poziomu wiedzy i umiejętności praktycznych. U większości uczestników praktyk wystąpił wyraźny przyrost badanych wskaźników. Analiza ankiet pokazuje przyrost wiedzy i umiejętności w 6 dziedzinach: nowych technologiach, organizacji produkcji/usług, zapewniania jakości produkcji/usług, marketingu i reklamy, wymagań z zakresu bhp oraz ogólnie - przyrost swoich umiejętności. Poniżej podajemy zestawienie wyników ankiety:

KWESTIONARIUSZ DOTYCZĄCY ZMIANY W ZAKRESIE ZNAJOMOŚCI ZAGADNIEŃ ZAWODOWYCH

Prosimy o zaznaczenie odpowiedzi dotyczących wiedzy i umiejętności związanej z tematem praktyki – według następującej skali:
1 – bardzo słaba, 2 – słaba, 3 – przeciętna, 4 – dobra, 5 – bardzo dobra

Oceń swoją wiedzę nt. nowych technologii:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	7	7	104	160	7	43	142	92	8
po praktyce	3	3	7	137	135				

Oceń swoją wiedzę nt. organizacji produkcji/usług:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	25	25	13	46	39	77	170	32	6
po praktyce	70	43	0	160	12				

Oceń swoją wiedzę nt. zapewniania jakości produkcji/usług:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	4	52	80	123	26	8	172	103	2
po praktyce	4	36	129	96	207				

Oceń swoją wiedzę nt. marketingu i reklamy:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	10	80	138	42	15	90	135	51	9
po praktyce	58	11	28	101	87				

Oceń swoją wiedzę nt. wymagań z zakresu bhp:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	3	12	32	143	95	138	141	6	0
po praktyce	3	3	9	83	187				

Oceń swoje umiejętności:	1	2	3	4	5	Stopień wzrostu			
						0	1	2	3
przed praktyką	4	85	15	33	5	51	198	23	13
po praktyce	5	0	2	83	195				

	TAK	NIE
Czy w trakcie trwania praktyki nawiązałeś kontakty zawodowe?	256	29
Czy efekty praktyki przeniesiesz do realizacji programu kształcenia zawodowego w Twojej szkole?	273	12

Przyrost efektów realizowanych praktyk w zakresie wszystkich wyspecyfikowanych sześciu dziedzinach wyniósł średnio o 1,23 punktu w 4-stopniowej skali. Prawie wszyscy uczestnicy praktyk podwyższyli swoją wiedzę i umiejętności, największy przyrost wystąpił w nowych technologiach – 1,40 punktu oraz zapewniania jakości produkcji/usług – o 1,38 punktu.

90,5% uczestników nawiązało podczas praktyk nowe kontakty zawodowe, co spełnia realizację jednego z celów projektu.

Również prawie wszyscy (96,5%) uczestniczący w praktykach zadeklarowali, że ich efekty przeniosą do realizacji programu kształcenia zawodowego w swojej szkole.

Badania ewaluacyjne CATI.

Po odbyciu praktyk przeprowadzono również badanie ewaluacyjne CATI. Miało ono na celu pomiar następujących rezultatów twardych oraz miękkich projektu:

- wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia zawodowego,
- aktualizację teoretycznej wiedzy i umiejętności - adekwatnie do realiów współczesnej gospodarki,
- doskonalenie umiejętności poszukiwania wiedzy dot. nowych rozwiązań technologicznych,
- zwiększenie motywacji do dalszego doskonalenia zawodowego,

– zwiększenie poziomu otwartości na zmiany w procesie nauczania.

Badanie wykonywane było trzy razy, po każdej zakończonej turze praktyk zagranicznych w latach 2012 -2013.

W I turze badania - wszystkie rezultaty miękkie projektu zostały zrealizowane powyżej zakładanego poziomu:

- badanie wykazało, iż 95% badanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek zaktualizowało swoją teoretyczną wiedzę i umiejętności adekwatnie do realiów współczesnej gospodarki,
- u 88,4% respondentów w wyniku udziału w projekcie wzrosła motywacja do dalszego doskonalenia zawodowego,
- poziom otwartości na zmiany w procesie nauczania zwiększył się w przypadku 83,7% przebadanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek praktycznej nauki zawodu,
- 88,7% badanych udoskonało swoje umiejętności poszukiwania wiedzy dotyczącej nowych rozwiązań technologicznych.

W II turze badania, tak jak poprzedniej, zostały zrealizowane założone w projekcie wartości:

- badanie wykazało, iż 97 % badanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek zaktualizowało swoją teoretyczną wiedzę i umiejętności adekwatnie do realiów współczesnej gospodarki,
- u 89,2% respondentów w wyniku udziału w projekcie wzrosła motywacja do dalszego doskonalenia zawodowego,

- poziom otwartości na zmiany w procesie nauczania zwiększył się w przypadku 93% przebadanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek praktycznej nauki zawodu,
- 89% badanych udoskonalilo swoje umiejętności poszukiwania wiedzy dotyczącej nowych rozwiązań technologicznych.

III turę badania obrazują poniższe wartości:

- badanie wykazało, iż 93 % badanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek zaktualizowało swoją teoretyczną wiedzę i umiejętności adekwatnie do realiów współczesnej gospodarki,
- u 87% respondentów w wyniku udziału w projekcie wzrosła motywacja do dalszego doskonalenia zawodowego,
- poziom otwartości na zmiany w procesie nauczania zwiększył się w przypadku 91% przebadanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek praktycznej nauki zawodu,
- 91% badanych udoskonalilo swoje umiejętności poszukiwania wiedzy dotyczącej nowych rozwiązań technologicznych.

Powyższe wyniki pokazują, iż wszystkie założone wartości rezultatów miękkich projektu zostały osiągnięte.

Zdecydowana większość badanych nauczycieli/nauczycielek i instruktorów/instruktoerek uczestniczących w praktykach zdążyła już przekazać swoim uczniom zdobytą podczas praktyk wiedzę. Najchętniej wybieranymi, wskazanymi przez respondentów, sposobami przekazywania pozyskanych kompetencji praktycznych i zasobu wiedzy teoretycznej we wszystkich trzech turach były ciekawsze zajęcia praktyczne i ćwiczenia. Relatywnie mniej jest osób, które z jakiegoś powodu nie deklarują, że wprowadzą do

swojego programu nauczania zdobytej podczas praktyk wiedzy. Poniżej w tabeli znajdują się najczęściej powtarzające się odpowiedzi respondentów we wszystkich trzech turach badania na temat zastosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w szkołach.

Ze względu na środki finansowe szkoły.

Wykorzystałam tylko techniczną wiedzę, bardziej dotyczyło to mojej organizacji pracy.

Byłam na zwolnieniu, nie pracowałam przez ten czas.

Dlatego, że szkolenia które odbywały się w kraju nauczyły zabiegów z zastosowaniem nowoczesnej aparatury, natomiast szkolenia w Berlinie, dostarczyły dużo wiedzy, ale nie na naszej aparaturze dostępnej w naszych szkołach.

Przekazaną uczniom wiedzę można zaklasyfikować do trzech głównych typów. Zdecydowana większość badanych wskazała na nabycie nowych kompetencji w zakresie już istniejących technik pracy . Wielu nauczycieli opowiadało, również uczniom, o innowacjach w zakresie usług fryzjerskich i kosmetycznych. Nieco rzadziej poruszano kwestie zarządzania salonem. Zdecydowana większość uczestników projektu oceniła udział w projekcie i zdobytą wiedzę bardzo wysoko, około 90 % beneficjentów I, II, i III tury uważa, iż jest ona bardzo dla nich przydatna.

8. Wnioski i rekomendacje

Po zakończeniu projektu odbyła się konferencja podsumowująca projekt. Udział w konferencji wzięli nauczyciele ze szkół branży fryzjersko-kosmetycznej, przedstawiciele władz oświatowych, CKP, CKE, instytucji, urzędów pracy oraz przedsiębiorstw przyjmujących nauczycieli na praktyki.

Podczas konferencji omówiony został przebieg praktyk oraz ich zmierzone efekty. Przedstawione zostały wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczestników praktyk, które miały na celu ocenę efektywności praktyk. Dyskusja, w której wzięli udział przedstawiciele wszystkich stron uczestniczących w realizacji praktyk potwierdziła ich zasadność i wskazała rzeczywiste korzyści z ich realizacji.

Rekomendacje projektu dotyczą w głównej mierze zaspakajania potrzeb nauczycieli kształcących w zawodach branży fryzjersko-kosmetycznej w zakresie doskonalenia umiejętności praktycznych. Są adresowane głównie do dyrektorów szkół, organów prowadzących szkoły; niektóre powinny być uwzględnione także w zmianie uregulowań prawnych systemu oświaty np. w zakresie wprowadzenia obligatoryjnego systemu odbywania doskonalenia zawodowego nauczycieli poprzez praktyki w przedsiębiorstwach.

Z projektu wynikają też postulaty do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (np. egzaminy zawodowe dla poszczególnych kwalifikacji, zadania egzaminacyjne uwzględniające rzeczywiste oczekiwania pracodawców oraz udział przedstawicieli pracodawców w komisjach egzaminacyjnych). Powinna nastąpić dalsza zmiana formuły egzaminów zawodowych w technikach w kierunku wzmocnienia części praktycznej. Konieczna jest obecność przedstawicieli pracodawców w gremiach wypracowujących dokumenty ministerialne i zadania

egzaminacyjne oraz przeznaczenie nakładów finansowych dla przedsiębiorców na organizację praktyk uczniowskich.

9. Podsumowanie

Dzięki realizacji projektu „STYL - Pilotażowy program doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego” opracowane i zweryfikowane zostały programy praktyk dla nauczycieli w przedsiębiorstwach z trzech zawodów branży fryzjersko-kosmetycznej.

Badania ankietowe przeprowadzone wśród uczestników praktyk, wykazały wysoki poziom odbywanych praktyk. Wysoko, zarówno przez uczestników, jak też przez przedsiębiorców, oceniona została też efektywność odbytych praktyk.

Praktyka wykorzystana została przez nauczycieli do nawiązania kontaktów z przedsiębiorcami, pozwoliła na zweryfikowanie umiejętności praktycznych nauczycieli na stanowisku pracy. Uczestnicy praktyk pozytywnie ocenili dobór przedsiębiorstw wybranych do przeprowadzenia praktyk.

